

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **RAJA SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/4 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A pápa szava.

Budapest, január 28.

(L.) Nem a parádés enciklikák közül való XIII. Leó legújabb kiáltványa. Munkaprogramm a tartalma, bölcs tanácsok gyűjteménye, hogy úgy mondjuk: házi, mindennapi használatra. Ami benne foglaltatik, senkit sem lep meg, mert mind e szentenciák lecsapódásai XIII. Leó ősmert szociológiai nézeteinek. A pápa sulyt helyez rá, hogy e tanai eltörölhetetlenül belevésődjenek a katolikus hívek lelkébe s hogy ugyanezek a hívek az ő cselekvésüket e bölcs szabályok szerint rendezzék be.

Hogy az agg pápa reszkető kezével ily bátran belemarkol a társadalmi kérdések darázs-fészkébe, az is programmszerű. Leó pápa öreg, nagyon öreg, de a szeme fiatalosan éles. Meglátta társadalmaink erősen föltonyosult bajait, jóságos szívében megdobant az irgalom érzése s belátta, hogy e nyomorúságok láttára a katolika egyház nem maradhat tétlen. Két enciklikát irt szociális bajaink orvoslására: a *Quod apostoli muneris* és a *Rerum novarum* kezdetűket. Az intelmek, amelyek ezekben foglaltatnak, a *munkaadóknak*, a jómódban élőknek szólnak. Humánus bánásmódra, engedékenységre, keresztény önmegtartózkodásra és önzetlen felebaráti szeretetre serkent bennük. A legújabb, tegnap közölt enciklika a *munkásoknak*, a szegényebb osztálynak, a szenvedőknek, a páriáknak szól. Ebben felhívja a társadalom mellőzött vagy üldözött millióit, hogy tartsák tisztelben a törvényes polgári hatalom jogait, kerülnék mindent, aminek lázadó vagy forradalmi jellege van, tartsák tisztelben mások jogait, viselkedjenek hűséggel munkaadóik iránt, óvják meg higgadságukat és tartsák meg a vallást. Ily körülmények közt —

ugymond — a társadalmi béke mindenütt fel fog virágozni.

Ha nem is új, de bölcs tanácsok ezek, amelyeket örömezt ir alá mindenki, aki a revolúció helyett az evolúció híve. Sokan mondták el, még többen irták meg nagy könyvekben s apró röpiratokban. De senki sem hederített milderre. A társadalmi hatalom bírlalói semmibe se vették, mert a gazdagság ellensége az önzetlenségnek. Az elnyomottak és üldözöttek rá sem hederítettek, mert a szép szó csöngése belefutott millió éhes gyomor korgásába. Irott malaszt maradt.

Más, ha a pápa nyitja meg száját ilyen igékre. Páratlan hatalmánál fogva foganatja is van szavának. Millió és millió lelkiismeretnek szuverén ura ez az aggastyán; amit ma mond, másnap az öt világrész száz meg száz-ezer eklézsiájában hirdetik ékeszszólón az ő szolgálói. A pápa szavát csak néhány nyomtatott füzetbe szedik, de millió pap hirdeti az élőszó közvetlenségével a hívek százmillióinak. A villamos áram fékezhetetlen gyorsaságával és erejével röppen szét a földgömbön a pápa tanítása. És a hívők ama tömegtelen sokasága, amely meghallgatja a templom padjáról ez igéket, talán iparkodik majd követni is a szent instrukciót. Semmi kétség, hogy nincs hatalom a világon, amely ily szédítően nagy apparátussal vihetné be a világ társadalmába a maga oktatását, mint a pápa. Megpróbálták hatalmas fejedelmek, megpróbálták izzó lelkű agitátorok, szerte ősmert s becsült emberbarátok: szavuk foganatja elenyésző csekély s töredékes maradt. De ha a pápa prédikál ilyesmit: öt világrész keresztényeinek lelkében kél szavának visszhangja.

Ezért jelentőségteljesek XIII. Leó legutóbbi tanításai. Az eredmény valószínűségének minden kelleke megvan bennük. S akik vele egy irányban dolgoznak, — ha más is

a vallási meggyőződésük — örömmel üdvözlik csatasorukban a hatalmas aggastyánt.

Az bizonyos, hogy e páratlan befolyás ellenére is csak nagyon szerény mértékben fog ez az enciklika hatni a mai társadalom átalakulására. A pápa szava sem eléggé hatalmas arra, hogy milliók szenvedéseinek hangos moráját elnémítsa. A pápa szava sem elég erős arra, hogy millió hatalmas embert humanitásra hangoljon. A rengeteg néptömegek szomorú árjában akad majd gazdag is, szegény is, aki a római szót megfogadja. De számuk csekélyke lesz: maga a mostani társadalom aligha fogja ennek hatását megérezni. A probléma megmarad problémának, csak több lelkes munkatársra akad majd azoknak, akik lassu átmenetben iparkodnak sőtét bajainkon segíteni. Az igazak gárdáját fogja a pápai szó egy kicsit megnövelni. Ez is valami, többet a leghatalmasabb irtól sem lehet várni.

Az érdekes iratnak tartalmáról már megemlékeztünk. Hangja és szerkesztésének előzményei azonban külön szóra is érdemesek. Nagy megfontoltság szól belőle: kemény munkát végzett XIII. Leó, míg megtalálta a formulát, amelyet a mostani politikai hatalmak bírlalói mind aláírhatnak. Az enciklika egyszer már meg volt írva, még pedig a mostaninál eltérő formában. Az olasz püspökök néhányra kérte a pápát arra, hogy változtasson fogalmazványán. Tudunkkal politikai szempontok vezérelték a kritikásokat s e befolyásnak bőséges nyoma is van az enciklikában. Feltűnő például az a hosszadalmas és többször hangsúlyozott megkülönböztetés a szocializmus és a demokrácia, a keresztény szocializmus és a keresztény demokrácia közt. Különböző országokban támadtak politikai pártok a keresztény szocializmus jelszavával. Nyomós okok követelik, hogy az enciklika még látszatra se szegődjék e politikai pártok előmozdítójává, amelyek

TÁRCA.

Bál előtt.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irta: **Henri Lavedan.**

Jaubois né, negyvenkilenc esztendő.

Jaubois, ötvennyolc esztendő.

Eugenie Jaubois huszonhat esztendő.

A *Jaubois* család Babyone-utcai lakása, a negyedik emeleten. Esti tízedél óra, tél. *Jaubois* öltözködik. *Eugenie* öltözködik. Az ajtók nyitva vannak.

Jaubois (felesége szobájába lép, fekete nadrágban, mellény és frakk nélkül): Kedvesem!

Jaubois né: Edmond!

Jaubois: Ez már türelmetlen!

Jaubois né: Ugyan micsoda!

Jaubois: Borzasztó ezekkel a gallérokkal. Egyre puhábbak. Tisztára itatóspapiros. Pedig mindig mondom, hogy olyanok legyenek, mint a vas! Mint a vas! Ez csak világos.

Jaubois né: Mindig mondom a mosónénak.

Jaubois: Akkor fogad az ember másikat.

Jaubois né: Köszönöm szépen! Honnan vegyek olyan másikat, aki olyan finoman vasalja a zsebkendőimet és fehérneműimet, ahogy én szeretem.

Jaubois: Hát hagyjuk ezt. Nagy isten! Most meg már a lábam kezd. Jaj be szorit.

Jaubois né: Ej, örökké csak panaszkodol. Mit szóljak én? Azt hiszed, hogy valami nagyon boldognak érzem magamat zöld selyem cipőmben?

Jaubois: Ó, tudom már miért szorit a lakk-cipőm; szük kezd lenni. Már hat év óta megvan, s még egészen új. Nagyon ritkán veszem fel.

Jaubois né: Mert alig járunk valahová.

Jaubois: Ugy? Pedig mindenhova elmegyünk, ahova meghívunk. Jóságos isten! A nagy ujjam. Hogy szoritja a cipő. Bizonyos, hogy nagyobb a lábam.

Jaubois né: Ugyan öltözködjél már s ne feleség össze annyi haszontalanságot.

Jaubois: Elég időnk van még, alig mult ol kilenc óra.

Jaubois né: Bémolélkhoz nem akarok későn érkezni. Jó helyhez kell jutnom az előadásra, nem akarok az ajtnál ülni.

Jaubois: Még elég jókor érünk oda, elég jókor.

Jaubois né: *Eugenie* kedvéért kell sietnünk. Ott kell lenni, mielőtt a bál megkezdődik, hadd láthassák előre is egy kicsit. Ha kissé megerőlteti magát, nem csunya ám a mi kicsikénk.

Jaubois: Van benne egy és más belőled.

Jaubois né: Igen, de az orra a tied. Igazi *Jaubois*-orr.

Jaubois: Hanem azért mégis csinos teremtés.

Jaubois né: Mindenesetre! Csak hogy mégis éppen itt az ideje, hogy tul adjunk rajta. Idestova huszonhét esztendő és ez, fájdalom, meg is lát-szik rajta.

Jaubois: Ó, este nem.

Jaubois né: Hm, hm. És nem is ért ahhoz, hogy egy kicsit fiatalítsa magát... Meg is kell nézнем, különben...

Jaubois: Helyes. Legyen neked erre gondod. Én meg majd megpróbálom, hogy valami türelhető gallérhoz jussak. (A szobájába megy).

Jaubois né: Ni-ni!

Eugenie (a másik szobából): Mama!

Jaubois né: Jöjj hát ide, angyalom.

Eugenie: Itt vagyok, mama! (Fésűvel a kezében bejön.)

Jaubois né: Gyere csak, szívem! Adj tanácsot,

mit tűzzek a hajamba? A félholdat-e a kék kövekkel, vagy az én filigrán madaramat?

Eugenie: En édes istenem... bizony én nem tudom, mama... Mind a kettő olyan jól illik neked.

Jaubois né: Igen, de mind a kettőt csak nem tűzhetem fel.

Eugenie: Azt hiszed? Ha a madarat a félholdba illesztenéd... az csunya volna?

Jaubois né: Ugyan, hagyd abba az ostobaságaidat!

Eugenie: Melyik ruhát veszed fel?

Jaubois né: Ez aztán a kérdés! Hát a fehér csipkés tengerzöld ruhámat. Hiszen tudod, hogy csak ez az egy ruhám van. Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy három, vagy négy bálit tolettet engedhessek meg magamnak. Különbösen is a földolog az, hogy te légy csinos. Hiszen csak a te kedvedért megyünk, jól tudod.

Eugenie: Igen, mama.

Jaubois né: Hogy férjhez menj... Hogy fogjál magadnak valakit.

Eugenie: Igen mama.

Jaubois né: Gondolsz-e arra, hogy huszonhat esztendő vagy?

Eugenie: Igen, mama.

Jaubois né: Sőt csaknem huszonhét. Gondolsz-e mindig erre?

Eugenie: Egyébre se gondolok.

Jaubois né: Akkor rendben vagyunk. Gyere, csokolj meg. (*Eugenie* hozzá megy.) De hozzám ne nyulj, különben letörölöd rólam a pudret. Tehát, reménylen, ma este... Ó! Csak egyetlen est kell hozzá... Apáddal is egyetlen estén értettük meg egymást. Beszéltek nekem róla, hogy nagyjövőjű fiatalember, aki később nagy állásba jut... Fájdalom, mindebből semmi sem lett...

Eugenie: Hogyan? Azt tartod, hogy a pape... ó!

siettek volna ezt a körülményt a saját, nem mindig tiszta céljaik elősegítésére felhasználni. Ezzel pedig csak zavart és kárt okozott volna a pápa szózata, holott célja éppen az, hogy türelemre, békésre együttlüködére hívja fel a világ minden részén a katolikusokat. Szükséges volt tehát ennek a pontnak tisztázása magának a célnak érdekében.

XIII. Leó e legújabb kiáltványa erősen jellemzi a modern katolika egyház céljait és utját. A pápa megelőzte a többi szuveréneket a mai korszellem megértésében s egyházát belevitte az élő, vadudó, szenvedő társadalomba. Szociális kérdéseket keres elő, mint ahogy hajdan hatalmi és politikai kérdésekkel bajlódott. Ez Leó pápa egyéniségét jellemzi s megokadatozza azt a mély tisztelést is, amellyel az ő személye iránt ma az egész földkerekség viseltetik. Csak egyet kívánánk Leó pápának: érje meg azt az időt, amidőn egyházának valamennyi fölkennt szolgálja ily értelemben fog dolgozni. Mentse meg őt a sors a politikáló bíborosoktól és politikáló káplánoktól. Amióta Leó pápa ezt az új irányt megkezdte, hatalomban pártatlanul nagyszerűvé lett az egyház. Köszöni ezt a diplomatiázástól való lassu, sajna még mindig nagyon is lassu eltávolodásnak. Ha az utolsó politikáló pap is követni fogja a pápa példáját, akkor lesz igazán dicsőséges az egyház.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, január 28.

Az ülés elején a t. Ház egyhangulag elfogadta az elnöklő Tallián Béla indítványát, hogy a törvényhozás tagjai (a horvátokat bele nem számítva) egy napi illetményük átengedik a gazdasági munkás- és cselédpénztár javára. A szép terv nem ma született, de ma volt az az értekezlet, melyen a pártok vezéreinek részvételével a terv formája kialakult. Az értekezleten a földművelési miniszter is jelen volt s ott kérték fel a pártvezéreket az elnököt az indítvány megtéveszésére.

S a t. Ház egyhangulag meg is szavazta az adományt.

Aztán a kereskedelmi vita folytatódott. Még pedig egy nagyon érdekes szűzbeszéddel. Herteleny Ferenc szözlött a Balaton partvidékének érdekében s amilyen temperamentumosan karolta fel e vidék érdekeit, olyan megfontolásra érdemes és igazán hazafias szavakat talált a gazdasági harmónia szükségének hangoztatására. Helyeselték is min-

den szavát s beszéde után pártkülönbség nélkül sokan siettek neki gratulálni.

Gróf Benyovszky Sándor a magyar ipar érdekében beszélt s a függetlenségi párt rokonszenvesen hallgatta.

Nagy szözében sietett a gyümölcstermelők támogatására Rohoney Gedeon s valóban elszomorító adatokkal illusztrálta, micsoda nehézségekkel kell nálunk megbirkóznia annak, aki gyümölcsöt akar a külföldre szállítani. Mindent megmagyaráz az a faktum, hogy a németországi fogyasztó például szözlöt rendel a magyar termelőtől és aztán — mustot kap. Mert az a szözlő legtöbb esetben már a vasuti feladásnál és kirakásnál is össze-törik, de ha ezen a zátonyon szerencsésen keresztül jut, akkor a lehetetlenül késedelmes szállítás közben kell megromlania. Mintha ellensége volna a termelőnek a vasuti szözelyzet és maga a vasut is. Pedig a gazdasági helyzet eléggé ellensége különben is. Rohoney ezt részletesen, adatokkal és esetekkel bizonyította s az a nagy érdeklődés, melylyel a t. Ház tagjai az egész beszédet hallgatták, arra bírta Hegedüs Sándor kereskedelmi minisztert, hogy azonnal válaszoljon és a lehetőség szerint megnyugtassa a magyar termelőket. Intézkedéseket ígért minden irányban s elismerte, hogy Rohoney Gedeon a helyzet őszinte feltárásával olyan szolgálatot tett, melynek csak jó következményei lesznek.

Őt perenyi szözetet következett s ekkor a folyosón feltűnt Polónyi Géza. Mások is ott van, de ma egy nagy skatulyával járkált.

— Mi van abban a skatulyában Géza? — kérdezték tőle.

— Három pár cipő! — nevetett Polónyi.

— Csak nem tán?

— De. Három pár cipő, amivel a beszéde-met fogom illusztrálni. Nagyon érdekes lesz, csak gyertek be.

Pázmány Dénés is ott volt a folyosón, aki annak idején az illusztrált parlamenti beszédet, mint műfajt, feltalálta. Ő szuronnyokat szedett elő a fiókjából — ma már a cipőknél tartunk.

Egyébként kitűnt a Polónyi beszédéből, hogy a három pár cipő bemutatása nem közsönleges komédia, hanem tragikomédia. Az a három pár cipő ugyanis egy szubvencionált hazai cipőgyárból való, melynek számlájára föl van írva: hogy: kizárólag magyar gyártmány. A cipők azonban mást mondanak. Rajtuk van a külföldi gyár bélyege. A kereskedelmi kormány tehát szubvenciót ad egy gyárnak, hogy kizárólag magyar gyártmányt hozzon forgalomba s a szubvencionált gyárt külföldről hozatja a portékáját. Hát ez tragikomédia.

Jaubois: Ostobaság!

Jauboisné: Menj, öltözködni akarok.

Jaubois: Hát előttem nem is öltözködhettél már?

Jauboisné: Nem. Egyébként újra kaeér leszek. Most látom, hogy hibá volt, amiért elhanyagoltam magamat...

Jaubois: Nevetséges! Gyere, buj bele zöld ruhába. Fel akarom venni a frakkomat. (Az ajtóban visszafordulva): Hátla a régít venném fel?

Jauboisné: Istenem, hogy gondolhatsz ilyet!

Jaubois: Hát jó, fölveszem az ujjat, csak ne igazad tel magadat. Csak takarózkodni akar-tam. (Kimegy.)

Eugenie (felöltözve jön elő, kissé nyárspolgárian, de azért frissen, üdén): Ime, mama elkészültem. Csinos vagyok?

Jauboisné: Majd később mondom meg. Atyád zavart.

Eugenie: Segitsek?

Jauboisné: Igen, készítsd elő a keztümet; nézd meg, vajjon nem lazák-e a gombok. Aztán a tollas legyezőmet! A zsebkendőmet, a karperece-met.

Eugenie: A nagy kigyódat?

Jauboisné: Igen. Ó, szegény kicsikém! Ti gyermekek, sohasem látjátok be, milyen sok gondot okoztok nekünk... (Lázás gyorsasággal öltözködik. Végre fölveszi a fehéresipkés, zöld ruháját, amely úgy zörög, mint a papiros.)

Jaubois (bejön): Készen vagytok?

Jauboisné: Még csak ez kell. Most meg te jössz, hogy igazass.

Jaubois: Isten ments!

Eugenie: Milyen jól festesz, papácska.

Jauboisné: Fordulj csak ide. Piros szalagod nagyon nagy.

Jaubois: Mert a gomblyukam nem elég kicsiny. Különbön elveszteném.

Hegedüs Sándor miniszter azonban kihágásnak veszi. Így mondta ma a parlamentben s e szerint is akar eljárni. Ezt mindjárt be is jelentette.

A képviselőház ülése január 28-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Szöll Kálmán miniszterelnök, Hegedüs Sándor, Darányi Ignác, Wlaszics Gyula.

Elnök: Megnyitja az ülést s indítványozza, hogy a Ház tagjai ajánlják fel egy napra eső illemtényeket az országos munkás- és cselédségélyző pénztár javára. (Altalános élenk helyes.)

Apáthy Péter jelenti, hogy az összehírdetetlen-ségi bizottság Szöll Kálmán, gróf Andrassy Tivadár, Miklós Odón, gróf Tisza István, gróf Berchtold Arthur, Ferlicsa Kálmán, gróf Károlyi István, Bek-sics Gusztáv és Bartha Miklós ellen bejelentett esete-keket egyhangu határozattal részint alaptalanoknak, részint tárgytalanoknak nyilvánította, részint pedig meg-állapította, hogy azokra nézve az összehírdetetlen-ség esete nem forog lemm.

A kereskedelmi tárca költségvetése.

Herteleny Ferenc: A veszprém-zalai Balaton-part megmentése és felvirágzása országos érdek s fő-tényező az erre szolgáló vasut létesítése. Közismert ennek a tervnek a szükségessége. Hazánkban e nem-ben egyetlen tövidéki oly szépséggel ajándékozta meg a természet, amelyhez fogható keveset talál-hatunk a kontinensen. Melléje helyvezető szépség Svájc főnséges, hideg nagy hegyvidékeinek, vagy Napoly tórró, langás tengerpartjának, mert e táj a maga változatosságában, szeliden leereszkedő partjai-val, hegyaiakulásainak különféleségében, nem nyoma-szó, nem jászató, hanem felemelő, kedves, vonzó érzést kelt az embernek lelkületében, zöld szőlőinek és partjának nyugodtságával és kék vízének frisse-ségével.

Es a természetnek ezt az ajándékát, a gond-viselés talán előtűnik talányzerű, örök törvényeinek céltudatosságában, azért suttotta a filoxera pusztításá-val hogy megtörje a hideg közönyt és hogy e pusztulásban és nyomorban ismerjük fel azt a kincset, amelyet eddig kaknázni nem tudtunk.

S mi ezt az egyetlen Balatunkat is elfeledtük és még kezünket sem nyujtottuk ki, hogy megmar-kojunk azt a kincset, a mi kis áldozatokkal milliókat érő kapitálisnak a jövedelmét biztosította volna, nem-csak annak a vidéknek, de az egész országnak.

Mindenki telismerheti e vasutvonal (riási hord-ejét, mert nemcsak e vidék új felvirulásának ez az étező gyökere de országos érdeke is. A jó közleke-dés meghozza a Balaton zalai partjára az idegen-forgalmat, a szegény nép kitűnő áron értékesítheti minden aprólekos terményét, a területek értéke két-szeres, sőt háromszoros leend, épülő vilák körül fák, kertecskék és rekonstruált szőlők támadnak, és, ami fő, lesz a szegény szőlőbirtokosoknak tükéje a rekon-strukcióit erőlyesen megkezdeni. A cél a szőlők fel-újításának gyorsítása. A vasut tíz évvel előbbre vinné a szőlők felújítását és ez a tíz évi különbözet ekkora érték előállításával dusan kárpótolná az államot a befektetésért.

Nemcsak a vidéknek inséges helyzetén kötele-ségünk segíteni, de az ország finansziális érdeke is megkívánja, hogy azt az elvesztett adóalapot újra

Eugenie: Nem is olyan csunya egy ilyen szélesebb szalagoeska. Az olyan katonás.

Jauboisné: Ugyan menj! Azt hiszik majd, hogy cotillion-jelvény. Apropos, reményilem táncolsz cotilliant? Elvárom.

Eugenie: Igen, mama.

Jauboisné: Légy azon, hogy a fiatal Bémol kérjen fel.

Eugenie: De mama...

Jauboisné: Majd a segítségedre leszek, csak te tedd meg a magadét. Nem rosszul táncolod a keringőt. Igyekezzél, hogy a fiatal Bémol legyen a táncosod. Nem vagy neki közönyös, tudom.

Eugenie: De...

Jauboisné: Igy. Készen vagyunk, Edmond.

Jaubois: Kedvesem!

Jauboisné: Nálad vannak a kulesok?

Jaubois: Igen.

Jauboisné: A gyertya?

Jaubois: Igen.

Jauboisné: Harmincegy sous a flakker számára?

Jaubois: Igen.

Jauboisné: Lehetőleg hazafelé is kocsin jö-vünk. Dugd be a legyezőmet a felöltődbe. De el ne törd.

Jaubois: Légy nyugodt.

Jauboisné (a leányhoz): Nos? Meghagyta-d, hogy a csirke- és a saláta-maradékokat eltegyék nekünk, arra az esetre, ha éjszaka, hazajövet éhe-ssek volnánk?

Eugenie: Igen, mama.

Jauboisné: Akkor hát előre! (A cseléd be-jön.) Jeanne, a tűz el ne aludjon, s a melegítőket se felejtse el az ágyamhoz.

A cseléd: Igenis nagysága.

(A külső ajtó nyitva van.)

Jauboisné (az urához): Menj előre, Edmond. Így legalább... ha elesen...

megszerezzük, annál is inkább, mert a hozandó áldozat bőségesen meghozza gyümölcsét.

Példaként áll előttünk a déli vasút forgalma a Balatonnak somogyi partján. Most, hogy végre közönségünk a hazai fürdő- és üdülőhelyeket mindinkább fölkeresi, bámulva látjuk rövid pár év alatt a Balatonnak ezen partján, mintegy varázstüskére kifejődni az egyes fürdő- és villatelepeket. Majd minden óráz más fürdő-megállóhely és az azelőtt értéketlen pusztá homoklegelő 5-szörös, 10-szeres értéket nyertek! Meg kell adni közönségünknek a már szükségletté vált kényelmet mindenben, de főleg közlekedésben és a közönség ma már hazafiságból sem fogja pénzét külföldön elkölteni. S ha a somogyi partot elérésztotta főleg a fővárosi közönség, mennyire fogja fölkarolni a zalai partokat is, hol, ha telket vásárol és arra villát épít, tudja, hogy a körülötte lévő szőlő meghozza a befektetésnek kamatját. De a forgalom szempontjából is, minő személy-forgalomra lehetne itt még számítani a dunántúli városokból, ahonnan bizony ma senkinek sincs kedve a Balatonra jönni nyaralni, mert közelebb és kényelmesebben éri a stájeri és alsó-ausztriai fürdőhelyeket, de akkor Sopron, Pozsony, Győr, Szombathely, Kis-Cell, Pápa stb. városok közönsége mind könnyen felkesheti a vidéket. hazánkban ez egyik legszebb, ezüst habjaival hullámzó Balatonunknak és arany borát termő hegyvidékeinek gyönyörű ölelésének pontján. hazánkban ez egyik legszebb — most legködszöb — vidék. (Helyeslés jobb- és baloldol.) Fejezzük be ezt a munkát, melyet megkezdett az a nép és vezető, segített eddig földművelésügyi kormányunk, ebben is igazolva azt az igazságot, hogy gazdasági és kereskedelmi érdekek nem lehetnek ellentétesek, hanem egyenesen egymásra utaltak. (Helyeslés.)

Ez elvet és igazságot állítom és vallom nemcsak ez esetre, de általában is; és ha ezen érdekek közt a harc mesterségesen lesz felidézve, úgy annak indokait kutatni fogjuk, mindig megtalálható lesz a személyi érdekek és önzésben. Nem lehet, nem szabad e nemzetet kereseti ágak szerint széttagolni, hanem azoknak összefoglalásában kell tömöríteni. (Helyeslés jobboldol.)

Azt hiszem, hogy végecéban nekünk csak egy hazafiai vállalkozás lehet; ha nemcsak akjunkon hordjuk, de lelkiünkben érezzük azt a szikrát, amelyből a hazaszeretetnek lángja gyul ki; és e hazafiai vállalkozás is meg van a maga szentháromsága: a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem, de ennek titka meglegyhet az azon magasztos céban, melynek ideálja: az egységes azon Magyarország! (Élénk helyeslés jobboldol.)

Gróf Benyovszky Sándor: Csak oly ország boldogulhat, amelynek kielélt ipara van. Nekünk van iparunk vannak gyáraink, de ezek fejletlenek. Munkánkúllékel tele van az egész ország, pedig ha az iparunk virágozó volna, akkor csak a dologterülő nem kapna munkát. Iparunk felvirágozását pedig csak az önálló vámtörlet mellett érhetjük el. Ezután a hazai ipar védelméről beszél s különösen a posztóipar felkarolását ajánlja a miniszter figyelmébe. A magyar gyaprut olcsó pénzén kiviszik s posztó alakjában drága pénzen küldik nekünk vissza. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Rohozay Gedeon: Nem akar a buza és liszt kérdésével foglalkozni, mert eszébe jutott egy volt képviselőtárs, aki egyszer egy hatalmas szónoklatot mondott, de senki sem roagát az ő beszédére. Egy pár hétre rá azt a beszédet de rövidben és talán szellemesebben gróf Andrássy Gyula mondta el a delegációban. Orsiai hatást tett. Az illető képviselő a Nemzeti Kaszinóban azt mondja arról: mégis különös, hogy én már két hónap előtt elmondtam ugyanezt, de senki kutyába se vette a beszédemet, most elmondja Andrássy azt, amit én mondtam s milyen nagy effektust csinál.

A gyümölcs, főleg a szőlő értékesítésének kérdésével óhajt foglalkozni.

Elmondja a gyümölcstermelésének történetét. Eleinte karfiolt, majd káposztát termelt. Mindenben utanozta, hogy terményét értékesíteni nem tudta. Majd dinnyt termelt. Itt is utanozta, de ráfizettek, mert szállítani nem tudták.

Megfontatták különösen a kecskeméti a magyar dinnycének a híret, úgy, hogy most a külföldre nem lehet többé szállítani.

Legnagyobb érdeme van a gyümölcsészet terén Kecskeméti városainak és lakosainak; de minden kis földterületet ki akartak használni, ez volt az oka annak hogy dinnyt is termeltek, azzal is üzletet akartak csinálni. Minthogy azonban homokbuckákba állítotték és mert a klíma sem megfelelő és rossz időben szedték le, mert nem értéktek hozzá és így értéketlen küldték ki a külföldre, ez okból ma már sem a külföldön, sem Bécsben többé magyar dinnyt eladni nem lehet.

Ezután a szőlőre tér át. Magyarországon a szőlőrekonstrukció folytán 350.000 hold lett külletve homoki területeken. részben a Balaton vidékén, másrészt Aradon gyében, a hegyvidékeken és ebből a 350.000 holdból 30.000 katasztrális hold a csemege-szőlő és pedig a teljesen beállított és már termőképessé szőlő. Csak középtermésű véve alapul, 30.000 katasztrális hold szőlőn, holdankint csak 15 métermázsát véve, terem összesen 450.000 métermázsas szőlő és 20 krajcárt számítva kilogrammunkint, 8-9 millió forintnak lemel meg e hazai termésérték.

De ahhoz rendkívül nagy befektetési tőke szükséges és a föld nem hozza meg értékét.

Különb a szőlőt külföldön értékesíteni sem lehet már, mert a magyar szőlő nem képes konkurrálni az idegen szőlőkkel. Utal Németországra; a 400.000 mm. bevitelből csak 1500 métermázsát szállított Magyarország.

Minden bajon lehet, sőt kell is segíteni.

Kubik Béla: Önálló vámtörlet kell!

Rohozay Gedeon: A mult esztendőben, május 6-án, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter egy

ankétét hívott össze, amelyen a vásárosarnok igazgatósága írásbeli véleményben javaslatokat terjesztett elő, amelyben konstátálja a következőket: (olvassa). „Bizonyos J. István nevű földbirtokosnak Halason, szeptember 9-én feladott küldeménye szeptember 16-án, tehát a hetedik napon érkezett Berlinbe. Szőlője penészes és élvezhetetlen lett s elárverozott és a feladónak 324 márká 84 fillérnyi kár okoztatott. Ez nemcsak hogy nem kapott semmit, hanem még ráfizett a küldeményre; a szőlőt adta s azonfeül még 324 márkát fizetett a szállításért.” (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) Olvassa: „Egy ur Halason 133 márkát fizetett rá 820 kg. sulyu szőlőküldeményre.” Többen is jártak így.

Ma határozottan lehetetlenség akár a vasuton, akár a postán a külföldre gyümölcsöt szállítani. (Ugy van!) a bal- és szélsőbaloldalon. Egy hang a szélsőbaloldalon: Idebent sem lehet szállítani! Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobboldol.) Ennek legnagyobb oka az, hogy a mi alantás szakszemélyzetünk, továbbá a mozgópóstatások, az alitászok nincsenek kellőleg kioktatva. (Ugy van!) a baloldalon.) Az az alitász, az a szolga, aki évek óta szolgálatban áll és jár a vasutakon, megszokott már egy bizonyos mennyiségű munkát; megszokta, hogy ezen és ezen az állomáson ennyit dob fel vagy le. (Mozgás a szélsőbaloldalon.)

Mikor ez az alitász azt a Poroszországból postán szállított árut: vasat, vasznat stb. dobálta, nem csinált kárt nekünk, mert addig mi, mint agrárius állam, nem élveztük a Németországgal kötött postai koncessziókat és kedvező díjtételeit, hiszen a német ipar részesült kedvezményben, amely iparikkéit ideküldte Magyarországra és mi azt megfizettük. Mi, agrárius állam, csak nyerterményeket tudnánk kiküldeni és így kizárólag csak a gyümölcs marad, mert buzát és lisztet kosarakban nem lehet küldözgetni. Midőn azonban mi a postán a kedvező díjtételt ki akarjuk használni, akkor az egyszerre lehetetlenné válik. De ne okoljuk a németet, hanem először itt csináljunk rendet. (Helyeslés baloldol.) Vagy indulencia, vagy teljes lelküismeretlenség, vagy rosszakaratt dolgozik itt. (Ugy van!) a bal- és szélső baloldalon.)

A legnagyobb szigorútt kell alkalmazni ezen alitász személyzet illetőleg közegek ellen. Csak egyetlen esetet mondok el. (Halljuk! Halljuk!) Az idén is volt elég gyümölcs-megrendelése, ami úgy történt, hogy az idény megnyitva előtt jön egy pár száz s azután érkeznek a kisebb megrendelések, amelyeket egyenkint kell küldeni, mert 100 kosáron felül a postai igazgatóság részéről külön vaggont kapok, amely Török-Becseről Budapestig megy, hogy Kikindán ne keljen átrátni. Már az 5-6 szállítmány után jöttek Németországból levelek: „Die erste Sendung war sehr gut, die zweite Sendung aber war sehr schlecht.” (Nagy mozgás.) Egy egész rakás ilyen levőt jött; hogy hol lehet a baj, azt nem tudom. Ezt én már megszoktam éveken át. Megjegyzendő, hogy ezelőtt 4 évvel lehetett szállítani és csak az utolsó 4 év óta romlott úgy a vasut, mint a posta.

Hogy ennek mi az oka, azt még nem tudjuk. Én a budapesti állomáson átrakatván a küldeményemet, reggel személyesen bejöttem. Mint országgyűlési képviselő, meg akartam győződni a tényállásról, tehát egy fűthőházban meghuztam magamat, ott ültem másfél óráig, mert oda huzták a vaggont és láttam, hogy három alitász és szolga egy tolokoosira rárárták hat sorjával egy másra a kosarakat, amely tolokoosi oldal nélkül volt. Egy sínparon kellett keresztüli menni és leest az összes kosár, 16 kosár volt és kérem, habotizták azok a nyomorultak és nevettek a budapesti nyugati pályaudvar hordárjai, hogy milyen kedélyes egy vasárnap, midőn itt a kosarak gurulnak. Én személyesen odamentem és lehoráztam őket. Nyakonvernem őket nem illett, de nincsen is jogom hozzá, pedig viszkettek a tenyerem.

Bejelenttem az esetet röglőn a nyugati pályaudvaron a kezelő tisztviselőnek, aki azzal állt elő, hogy nekik nincsenek olyan kévelői oldalkorlátal bírő tolokoosijaik, és ezen a hiányon majd segítődni. Jövére intézkedni fog. Tudtommal vizsgálat is rendeltettek el, mert én Szalay miniszteri tanácsos uram felhozta ezt. De visszatérve a vasuthoz, midőn én az illető tisztviselőtől elvátoztam, mikor odaérkeztem, látom, hogy az én kosaram szép sorjában egy-egy tolokoosiban telva, felrakták szépen egymásután, odébb pedig két másik kocsin 16 kosár és csomag volt egymáson és aul ezek a tolokoos és gyümölcsös kosarak. Kérdeztem, hogy miocoda ez. Azt felelték, hogy ez nem a nagyságos uré, hanem másé, nem tudom, kié. Az én kosaramat szépen egyenkint vitték, de a mását, a nem országgyűlési képviselőt, már 16 csomagot és kosarat összehozonyosítva szállították.

Kétféle megoldása van a gyümölcsszállításnak: az egyik a posta- a másik a vasuton való szállítás. A postán való szállítás előnyösebb, mert a vasuton Ausztria esinál nekünk akadályokat.

Egy jellemző adatot leszek bátor felhozni. A földművelésügyi miniszter ur szives volt felszólítani engem, hogy a párisi kiállításban mutassuk be gyümölcsünket és felkérteit, hogy állítsak ki csemege-szőlőt. Természetes dolog, szivesen rendelkezésre álltam. Történetesen 8-10 nappal a tervezett gyümölcskiállítás előtt szőlőt fel a nagyméltóságu miniszter ur, de Párisban néhány nappal előbbre tették át a határapot, úgy, hogy nem volt elegendő időm és sürgőnyileg intézkedtem Budapestről haza és így küldettem Párisba három métermázsas szőlőt, vagy 40-50 fajta megnevezve, kellőn felszerelve. A párisi kiállításról aztán — nem hencsésből hozom fel, vagy dicsőítésből — Miklós Odón, amikor küldeményem megérkezett, ezt sürgőnyözte: „Gratulálok; szőlő második legszebb volt; aranyérmét kapott.”

De tovább megviek Maga a miniszter ur a következő táviratot küldte (olvassa):

„A párisi nemzetközi kiállítás magyar kormány-

bizossága részéről hozzám érkezett jelentés szerint a Nagyságod által a kiállításra kiküldött szőlő folyó évi szeptember 25-én reggel pontosan és kitünő állapotban megérkezett. Ugyancsak ezen jelentés szerint a szőlőküldeménynek a szőlő-gyümölcskiállítás helyén kiváló helyet sikerült biztosítani. A szétszedett és megfelelően egymás mellé helyezett rezeskek és tartalmuk feltűnően keltek. Kiválóan érdekelte mind a zsűrit, mind a többi kiállítót és a közönséget is a szállítás módja.”

Továbbá: „Nagyságod a jelentés szerint egy második díjat nyert, amely tekintettel arra, hogy a kiállítási csoport számára csak egyetlen első díj volt megállapítva, kiváló kitüntetésnek tekinthető stb.”

Mindennek dacára még sincs érteke a magyar gyümölcsnek. Főlsorol eseteket, milyen potom áron lett Hamburgban a legfinomabb gyümölcs elárverozva. Pedig a kereskedelmi attasénk, gróf Bánffy Miklós ott volt. Nem értünk a kereskedelemhez, de a bajok főforrása mégis csak a posta és a vasut. Ezeket segíteni kell. Adatokkal bizonyítja, hogy maguk a postai és vasuti alkalmazottak elismerik, hogy kíméletlenül bántak el a postai küldeményekkel. Kéri a kereskedelmi minisztert, hogy e téren intézkedjék. (Helyeslés a jobboldalon.)

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) Bocsnáton kérek, de egy egészen rövid nyilatkozatot kívánok tenni a t. képviselő urak nagyon érdekes és nagy érdekeket tárgyaló felszólalására. (Halljuk! Halljuk!) A konkrét esetre, amelyet panaszképpen hozott fel a t. képviselő ur, természetesen nem terjeszkedem ki, mert hiszen az vizsgálat tárgya és semmi tekintetben sem akarok annak prejudikálni. (Helyeslés jobboldol.) Eppen úgy nem akarok visszatérni a már egyszer megvizsgálat török-becsei visszaélésre sem. Tudomásul veszem, amit a t. képviselő ur mondott; bizonyára lesz annak nyoma a további eljárásban. (Helyeslés.) Azonban, hogy már minden intézkedés nélkül eddig sem hagytuk a szőlőszállítás ügyét és azon igen fontos kísérleteket, amelyeket első sorban maga az igen t. képviselő ur e téren tett, valóban nagy érdemeket szerezve az ország ez irányú érdekei körül, bizonyítja az a körülmény, hogy egy-két ily intézkedést maga is felemlít, nevezetesen, hogy a mozgópóstatál hoztuk kapcsolatba a szállítást, továbbá, hogy utközben rovatolás történt; harmadszort, hogy a tolokoosiban oldalfalak alkalmazatnak, azonkivül — nem tudom említette-e a t. képviselő ur — éppen abból a körülményből, hogy nagyon sok kosarat tettek egymásra, nagy kár származott s ez már meg van szüntetve, vagy legalább is el van rendezve a megszüntetése, úgy t. i., hogy két sornál többet nem szabad egymásra helyezni.

A t. képviselő urnak főelemlíteni méltóztatott, hogy a külföldön külön vaggonokat bocsnáton e célra rendelkezésre. Én elismerem ezek szükséges voltát és már meg is tettem az intézkedéseket arra, hogy megfelelő kocsi készíljenek és ezt mi is lehetővé tegyük. (Élénk helyeslés.) De azon további családások, amelyeket a t. képviselő ur részint Berlinben, részint pedig Hamburgban tapasztalni volt kénytelen, az árverés dolga stb., mindez már csakugyan nem a mi szállítási viszonyainkkal függ össze; jól mondta a t. képviselő ur, hogy e bajt már magunknak a termelőnek kell megfelelő szervezettel megszüntetnünk. De kénytelen vagyok továbbá — igen szomorú tapasztaltnak lévén — jelemlíteni, hogy az internacionális forgalomban a szállítás tekintetében még a következő nehézségek forognak fenn. (Halljuk! Halljuk!) Először is éppen arra nézve, a mire a t. képviselő ur hivatkozott hogy t. i. kívánatos volna, hogy postakocsjaink tovább menjenek és egész Beringig szállítsák tovább a gyümölcsöt; bátor vagyok jelemlíteni, hogy Porosz- illetve Németország postaforgalma bizonyos megszorított vonalakra van besztva és bizonyos meghatározott vonatokkal függ össze, úgy, hogy bizony a mi kedvünkért olyan vonatokkal, amelyekkel csak maguk postacsomagokat még a belforgalomban sem szállítanak, ezt a külföldi forgalomban bizonyára nem fogják megenni. Én e tekintetben is tettem kísérleteket többet mondok volt alkalmam elő szoval is egy igen jelentékeny, irányadó szakemberrel Poroszországban arról beszélni és hát bizony egyfelől ezeket hozta fel, másfelől pedig azt mondja, hogy vannak szezonok, amikor a verseny szempontjából sem nagyon török magukat a behozatal előmozdítására. Méltóztatik tudni, hogy most bizony a védményes rendszer minden országban uralkodik, sőt nemcsak ez, de azt lehet mondani, hogy minden téren, így a vasuti és a postai forgalomban is, a saját terményeik lehető előmozdításának elve kisebb-nagyobb mértékben mindenütt uralkodik.

Továbbá azt is bátor vagyok megjegyezni, hogy még két intézkedést tettnék, amelyet a t. képviselő ur nem érintett, amelyet azonban, mint bajt is említtet, hogy t. i. az elvámlás tekintetében, mint méltóztatik tudni, megtörtént az intézkedés, hogy az u. n. kilépés a vámból akármikor, éjjel vagy a hajnal órákban azonnal megtörténhessék, hogy e tekintetben a dolog ne legyen feltartóztatva. (Helyeslés.) Azt is elrendeltem továbbá, hogy a budapest-oderbergi mozgópóstatán a rovatolás szintén megtörténjék.

Ily módon, amit eddig lehetett és eddig tudomásom volt, abban megtettem a lehető de nagy hájjal veszem a képviselő ur felszólalását, ha itt-ott kissé kiszéleszte is a saját szempontjából.

Rohozay Gedeon: A sőtét igazság.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Késérői tapasztalatai vannak és pedig az ország érdekében tett keserői tapasztalatai, amelyeket kellő tisztelettel kell fogadni, még akkor is, ha itt-ott talán ki vannak szélesztve. Én tehát bátor vagyok jelezni, hogy részemről nemcsak ezen részleges intézkedéseket megtettem, de a jövőre nézve, ha akár a kocsiherendezés, akár a közvetlen összekötés. akár a postai szállítmányokkal való elbánás tekintetében bármiféle intézkedés

eggyáltalában lehetséges, az meg fog történni. És már örömmel várva-várom azt a szervezést, amelyet a képviselő a szőlőtermelők részéről kitöltésbe helyeztet, mert azt hiszem, hogy összetett erővel mégis sikerülni fog talán, ha nem is minden, de legalább a több nehézségeket legyőzni. Mert abban teljesen egyetérték vele, hogy az országnak ilyen cikkeiben való kivételét annival inkább kell előmozdítani, mert ezek a melléktermékek fogják a jövő mezőgazdaságnak kincses bányáját képezni. (Igaz! Ugy van!) Részemről nagy tudatlanság, sőt nagy mulasztás volna, ha bármely melléktermék nemzetközi értékesítését tölem kitéphető erővel, érellyel és minden eszközzel elő nem mozdítanám. (Általános helyeslés.) Nem akarok magára a török-beesésre visszafele ki térni, maga a t. képviselő ur azt mondta, hogy ez egy részben előkészített dolog, azonban a figyelmetést nem fogom elfelejteni, arról jót állok. Kérem ezt tudomásul venni. (Élénk helyeslés.)

Elnök az ülést öt percere felfüggeszti.

(Szünet után.)

Polónyi Géza, tekintettel a közeledő nagy közgazdasági háborúra, szeretné, ha az ország figyelmét minél jobban koncentrálnák a közgazdasági kérdésekre. Meggyőződése az, hogy ha Magyarország erre kellőképp jól nem fejeződik, akkor egyenesen a pusztulás felé siet. Hogy egyebet ne is említsen a német vámpolitikát tisztán a mi gazdasági existenciánkat lenyegeti. A porosz országgyűlésen hivatalos formában kijelentette a kanellár, hogy nemcsak a gabonavámok, hanem az összes gazdasági termények jelentékeny védvámok alá kerülnek. Sertéskivételünk már nincsen Németország felé, beszűntették a sertésvesz címén holtot ezt éppen nyugat elől hozták be hozzánk. Ez a tényről konstatálva van, hogy Németország olyan vámtarifával fog előállni, amelynek alapján lehetetlené válik kereskedelmi szerződés. Kéri azt a kormányt, amely Németország ezen akcióival szemben a közös vánterület alapán megtalálhatja a kellő védelmet. Ha Magyarország külön vánterülettel nem rendelkezik, saját mezőgazdaságát nem bírja megolthatni. Azt mondják, hogy Németország szóban jórög akciója Oroszország ellen szól. Fogadjuk el, hogy így van. Amde akkor a hatalmas Oroszország óriási gabonaterménye rettenetesen ránehezedik majd a mi kis mezőgazdaságunkra. s valóságban agyon fogja nyomni. Ha Németország Oroszországgal kezd vámbáborot ez nem lesz olyan, mint a magyar-román vámbáboru volt, mert ez könnyen vezethet valóságos háborúra is, amelyben nekünk, mint szövetségeseknek, az a szerepünk jutna, hogy azért a politikáért, amelylyel bennünket kiosztottak, még véruinket is kell ontani. Kéri a kormányt, tájékozassa az országot, mit szándékozik ezzel a politikával szemben cselekedni. Szól ezután az ipar hanvatásáról, felhozza, hogy Magyarországon harmincezer cipész-mester és huszonhétézer cipészsegéd van, amiből ő azt látja, hogy már a cipészipar is teljesen a gyáripar rabszolgájává tétetett. Azelőtt cipész- és eszmadai-ipari termékek importálásáról szó sem volt, most évenként óriási összegek vándorolnak ki külföldre tisztán cipészpári termékekért is. Mesterséges leltérsét tapasztalja a régi derék magyar cipészpárosoknak, állami támogatásban részesítik a gyárakat, amelyek ezeket a kispárosokat tönkretenni oly kiválóan alkalmasak. A selmeci gyár osztrák árukat árul és magyar állami szubvenციót kap. Ez ellen a kispárosok részéről valami kérelem is érkezett a miniszterhez, aki azt felelte, hogy az ilyenmő tömeges kérelemre nem ad semmit. A kérelmek most ó hozzá fordultak s ó vásároltattat is a Breitscheider budapesti cégnél — amely Selmechányai Cipőgyár cég alatt *kisvárdai hazai gyártmány* címén hozza forgalomba árucaikat — három pár lábbelit, itt be is mutatja s átadja a miniszternek.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter: *Köszönöm, nem kérem!*

Polónyi Géza: az ipartestületünk konstatálta, hogy mind a három pár *külföldi gyártmány* és ó most kéri a minisztert, hogy ettől a gyártól a szubvenციót azonnal vonja meg.

Hiteles adatok alapján sürgős nyilatkozatot kér a miniszteről. Kéri a kormányt, hogy a gyárakat ne szubvencionálja a kispárosok és a kispári szövetkezetek ellen. A költségvetést nem fogadja el.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: A t. képviselő urnak az iparpolitikára vonatkozó megjegyzéseit majd akkor fogom méltatni mikor általában arról az ügyről beszélünk, de minthogy egy *hírhírdés* jelentetett be, azt megvizsgálatom és a kinágás mértékéhez képest fogok eljárni. (Helyeslés.)

Az ülést délután két órakor végződik.

BELFÖLD.

A képviselőház elnöke. *Széll Kálmán* miniszterelnök, aki tegnap Bécsben járt, ma visszatért Budapestre.

A képviselőház alapítványa. A képviselőház mai ülése előtt *Tallán Béla* képviselőházi alelnök elnöklésével értekezletre gyűltek össze a képviselőházi pártok elnökei az elnöki fogadóteremben. Az értekezleten meghívásra résztvettek a pártok elnökei kivül a földmivelési minisztérium részéről *Darányi Ignác* miniszter és *Bartók* osztálytanácsos, a Ház tisztviselői közül *Molnár Antal* jegyző. Az értekezlet tárgya az az indítvány volt, hogy a képviselőház magyarországi tagjai ajánlják föl egy napra eső illetményüket alapítványul az 1900. XVI. törvénycikk alap-

ján létesített országos gazdasági munkás- és eseléd-pénztár javára. Az értekezleten jelen voltak egyhangulag hozzájárultak az indítványhoz s fölkerített az elnököt, hogy a gazdasági munkások érdekében alkotott segítőpénztár humanitárius céljainak kiemelésével, még a Ház mai ülésében előterjeszse az indítványt. Ezzel az értekezlet véget ért.

Ugron levele — Szapáry válasza. Közlöttük a napokban *Ugron Gábor* levelét, melyet a katolikus autonómia dolgában gróf *Szapáry Gyulához*, a katolikus kongresszus huszonhétes bizottságának elnökéhez intézett. Most gróf *Szapáry Gyula* a következő levelet intézte *Ugron Gáborhoz*:

Tisztelt képviselő ur! Vettem e hónap 24-én kelt levelét, amelyben a katolikus autonómia szervezésére kiküldött 27-es bizottság összehívását szorgalmazza és kérést intéz az autonómia ügyének jelen állása iránt. Ennek folytán tisztelettel értesitem, hogy a 12-es bizottság június hónap folyamán tartott ülésében egy háromtagu bizottságot küldött ki, hogy a kongresszus tárgyalásának figyelembe vételével, az érdeket tényezőkkel tárgyalásokat folytasson. Ezen háromtagu bizottság első sorban a vallás- és közoktatásügyi minisztert kereste meg ez ügyben, hogy a kiküldött három tagot szóbeli értekezletre hívja meg. Ezen értekezlet megtartására készen nyilatkozott a miniszter ur, de tekintettel a nyári szünidőre, csak október hónap elejére helyezte ki látásba ezen szóbeli értekezletet. Elérkezvén az általa jelzett határidő, október hónap első felében megszürttem ezen tárgyalást, azonban a miniszter csak január 4-ikére hívta meg a kiküldött három tagot. Az ezen alkalommal a miniszter által tett nyilatkozat följegyzését csak január 19-ikén vettem kézhez. A hármast bizottság ezzel feladatát befejezettnek nem tartván, fölkerítte a püspöki kar három kiküldöttjét, hogy ezen tanácskozmány már most velök legyen folytatható s a püspöki kar kiküldöttjei és a 12-es bizottság kiküldöttjeinek közös értekezlete folyó hónap 30-ikán fog megtartani. Ezen értekezlet megtartása után nem fogok késni a 12-es bizottságot összehívni, hogy a három kiküldött ezen bizottságnak és ennek utján a 27-es bizottságnak eljárásáról referáljon. Az ügy ezen állását tisztelt képviselő urnak előadván, maradok tisztelettel híve.

Budapest, 1901. január 26.

Gróf *Szapáry Gyula*.

A zárószámadások. A képviselőház zárószámadási bizottsága *Fest Lajos* elnöklésével ma ülést tartott, melyen a pénzügyminisztérium részéről *Grünstein* államtitkár, az állami számvéviszók részéről *Daródy Sándor* alelnök volt jelen. A bizottság mindenekelőtt híeseltette az 1899-ik évi állami zárószámadások tárgyában szerkesztett általános jelentés-szöveget. Azután tárgyalás alá vette a bizottság az 1900. számadási év harmadik negyedében előfordult tulkiadásokról, továbbá a magyar-horvát pénzügyi lezárolásról szóló számvéviszók jelentéseket s azokat tudomásul vette. A bizottságnak e megállapodásokra vonatkozó jelentését *Benke Gyula* előadó fogja a Ház elé terjeszteni.

A háromszéki átirat. Aradvármegye mai közgyűlésén nagy vitát keltett Háromszékmegye ismert átirata. *Véics Mihály*, *Szecsú János* ügyvédek és több román kikelt ellene és az átirat visszautasítását kérték. Az átirat védelmére *Dalnoki* alispán és *Vásárhelyi László* szólt fel. Végre is névszerinti szavazással kimondták 120 szóval 30 ellenében, hogy a nemzeti törvény revíziójáért felírnak az országgyűléshez.

„Magyar bomba.” A *Neues Wiener Journal* az új osztrák Reichsrath összehülése alkalmával a magyar kiegyezés kérdéssel foglalkozik és arra a konkluzióra jut, hogy ha a Reichsrath munkaképesnek bizonyul, nem térhet ki a kiegyezés tárgyalása elől, azonban éppen a kiegyezés tárgyalásán fog a parlament épsége megörülni. A magyar bomba szét fogja robbantani az osztrák képviselőházat, mert a kormány egyik oldalt sem képes védeni a kiegyezés elfogadására. A német pártok már a mult alkalommal bebizonyították, hogy csupán a nyelvredelekek felüggesztéséért nem hajlandók a kiegyezést megszavazni, magasabban kínáltak pedig a cseheknek még hevesebb ellentállást provokálnak. Az idézett lap azt tartja, hogy a kiegyezés tárgyalását az osztrák kormány — bármennyire iparkodik is elkerülni — tovább nem halogathatja. Ha a Reichsrath a kérdés tárgyalása közben össze is dől, nem ba, legalább utat nyitja egy új politikai alakulásnak, mely meg lesz védve minden magyar robbantó szer hatása ellen.

Szeretjük látni, hogy a bécsi lapnak az értekezése nem áll szilárdabb alapon, mint a logikája.

A titell mandátum. Titellről jelentik, hogy az ottani választók egy része dr. *Zákó István* ellen dr. *Milosavljević* Milán szabadkai ügyvédet léptette föl, aki a jelöltséget el is fogadta.

KÜLFÖLD.

Az új reichsrath. Csütörtökön már összeül odnát Ausztriában az új reichsrath, de még ma sem tudni, ki lesz a képviselőház elnöke. Egy tiroli klerikális lap bécsi távirata szerint befolyásos körök azon buzgólkodnak, hogy a katolikus néppárt jelölje ki a Ház elnökét és pedig vagy *Kathrein*, vagy *Fuchs* személyében, de a katolikus néppárt ismétlen visszautasította ezt a kívánságot. A képviselőház gyűlése először össze a ringstrassei palotában a pártok megalakulása céljából. A sort az ifjú-csehek nyitották meg, amelyek végrehajtó-bizottsága holnap, legközelebb holnapután előterjesztést tesz a párt plenáris ülésének. *Gross* képviselő, a német haladó-párt tagjait 30-ikára hívta össze. A német radikális párt bizalmi férfiai tegnap csakugyan megtartották előre jelzett gyűléstük Bodenbachban. Határozatukban kívánatosnak mondták ki, hogy mind a huszonegy német-radikális párti képviselő közös pártban egyesüljön. E végett elfogadják *Schönerer* programjából azt, ami a német birodalommal való szövetséges viszonyra vonatkozik, kijelentik, hogy ellene lesznek minden kormányának, amely e célt meghiusítani igyekszik, és a lojalitás semmitéle formájában részt nem vesznek mindaddig, amíg a kormány új politikát követ. Törökviszki lesz az is, hogy a nép mindenféle idegen befolyástól, tehát Rómától is megóvassék de nyolc képviselő oly nyilatkozatot irt alá, amelyben a Los vom Rom mozgalmat nem vállalás kérdésnek, hanem csak politikai hitvallásként értelmezik. Ennek célja az, hogy a pártnak katolikusok is lehessenek tagjai, kérdéses azonban, vajjon *Schönerer* megengedi-e levelének ily értelmezését.

Bécs, január 28.

Egy kommuniké szerint a szabadelvű cseh képviselő klubjának parlamenti bizottsága a végrehajtó bizottság képviselőivel több óráig tartó értekezletet tartott, amelyen az egész politikai helyzetet megvitatatták és a követendő taktika tárgyában határozatokat hoztak, amelyeket a klub elé terjesztenek. A tanácskozást holnap folytatják.

Az angol trónváltozás.

Budapest, január 28.

A politikai élet teljes szünetelése mellett megy végbe Angliában az új király trónfoglalásának aktuusa s folynak a készülődések az elhunyt királynő nagyszerű temetésére. Nevezetesebb mozzanatot a most történi dolgokról nem jegyezhet föl, csupán azt említtük meg, hogy az angol közelet vezérlapja ismét felszólal a király címének megváltoztatása mellett, az ausztráliai federációval és a gyarmatoknak a mostani háboru folyamán az anyaországhoz való közeledésével okolván meg a címváltoztatás szükségességét s azt ajánlván, hogy az uralkodó címe röviden ez legyen: *A britek és India császára*.

Mai tudósításaink a következők:

London, január 28.

El van már határozva, hogy *pénteken délután kezdődik a temetési szertartás*. A *Viktória* holttestét szállító *Alberta-yacht* nagy pompa közt fog *Osborneból Cowesba*, majd pedig *Portsmouthba* indulni. Harmine angol és több idegen hadihajó sorfala közt halad majd el a yacht.

Konstantinápoly, január 28.

Eduárd angol király köszönetet mondott a szultánnak jókívánságaiért. *O'Connor* angol nagykövet azt az utasítást kapta, tudassa a szultánnal, hogy az angol királyt nagyon meghatotta *Burhan Edin* hercegnek a nagykövet előtt a szultán nevében kifejezett részvéte.

Bécs, január 28.

Ó felsége tegnap magánkihallgatásán fogadta *Ferenc Ferdinánd* főherceget, mielőtt *Viktória* királynő temetésére indul. *Ferenc Ferdinánd* főherceg csütörtökön utazik Angliába.

London, január 28.

A *Morning Post* értesülése szerint a királynő temetésén a cári pár, valamint *Szergej* nagyherceg nejjével együtt is jelen lesz.

Berlin, január 28.

A lapok azt írják, hogy *Vilmos* császárnak angol tábornagygyá történt kinevezése első sorban csak udvari jelentőségű, de az eseménynek azért nagy po-

litikai fontossága is van. A lapok egyébiránt arra emlékeztetnek, hogy I. Vilmos császár az akkori walesi herceget 1883-ban, Frigyes Vilmos trónörökös ezüstmenyegzője alkalmával német tábornagygyá nevezte ki.

Berlin, január 28.

A Wolff-ügynökség jelenti Londonból: Vilmos császár táviratilag közölte lord Salisbury miniszterelnökkel és lord Roberts tábornaggal az angol hadsereg tábornagyává történő kinevezését és örömét fejezte ki az angol király baráti érzelmének e jele fölött. Lord Salisbury és lord Roberts erre táviratlag kifejezték a császárnak tiszteletteljes szerencsekívánataikat és köszönetüket, hogy a tábornagi méltóságot elfogadta.

Róma, január 28.

A Szeintszékh elhatározta, hogy Viktória királynő temetése alkalmából sem tér el a hagyományos szokástól és ennél fogva nem fogja magát hivatalosan képviseltetni a temetésen, de Edvárd király koronázásakor megfelelően fogja magát képviseltetni.

Szofia, január 28.

Ferdinánd fejedelem nem utazik Londonba Viktória királynő temetésére, mert a londoni gyászünnepség egybeesik Boris trónörökös hetedik születésnapjával és mert a kiűzöttön levő képviselőválasztások miatt is otthon kell maradnia. A fejedelem képviselőlelén gróf Bourboulon udvarnagy és Vinarov tábornok lovasági felügyelő megy Londonba.

Konstantinápoly, január 28.

Turkhan basa volt külügyminiszter, Karatheodory basa, a szultán első tolmácsa és Nazir basa hadosztály-tábornok ma Londonba utaztak, hogy a szultánt Viktória királynő temetésén képviseljék.

HIREK.

Budapest, január 28.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Január 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A király Fiumében.** Bécsből jelentik, hogy a király ez év őszén, a szeptemberi hadgyakorlatok befejezése után lerándul Fiuméba.

— **A belga király Bécsben.** Bécsi tudósítónk jelenti, hogy Lipót belga király ma Bécsbe érkezett.

— **A honvédelmi miniszter betegsége.** Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter az éjszakát jól töltötte. Egészségi állapota immár annyira javult, hogy többé orvosi jelentést nem adnak ki.

— **Ebéd a miniszterelnöknél.** Széll Kálmán miniszterelnök ma este 6 órakor ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak: Vaszary Kólos bírnok hercegprímás, Schlauch Lőrinc bírnok, nagyváradi püspök, gróf Csáky Albin, a főrendiház elnöke, Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, Lukács László, Hegedűs Sándor, Darányi Ignác, Wlassics Gyula, Plósz Sándor, gróf Széchenyi Gyula és Cseh Ervin miniszterek, Lohkowitz Rudolf herceg, vezénylő tábornok, hadtestparancsnok, Below Schlettau Pál és Leov Vladimir herceg főkonzulkok, Tarkovich József és Vörösmarty Béla államtitkárok, gróf Anrássy Gyula, Falk Miksa, Horánszky Nándor, Justh Gyula, Kossuth Ferenc és Szilágyi Dezső orsz. képviselők, végre Rákosi Jenő, az „Othon” elnöke.

— **Bogisich püspök balesete.** Esztergomból táviratozzák, hogy Bogisich Mihály püspököt, a kiváló zenetudóst, súlyos baleset érte. A főszékesegyházba menet a jeges uton elcsúszott és agyrázkódást szenvedett. Orvosai azt hiszik, hogy néhány nap alatt kiheveri baját.

— **Az új főispán.** Gróf Széchenyi Emil, Sopron vármegye újfőispánja ma érkezett Sopronba. Vele érkeztek oda Bolgár Ferenc, Dégen Gusztáv, Molnár János, Ragályi Lajos, gróf Széchenyi Aladár képviselők, Fenyvessy főispán, gróf Majláth József, Niezky Pál és gróf Széchenyi Imre főrendiházi tagok és a szomszédos törvényhatóságok küldötségei. A főispán útjában Csornán Lajos Gyula, Kapuvártól Guary Béla, Pínyén Molnár István főszolgabírák, Sopronban Pritz Ferenc helyettes polgármester üdvözölték. A vármegyeházán a tisztikar élén dr. Baán Endre alispán üdvözölte, mire a főispán rokonszenvesen felelt. Azután bemutatott neki a tiszteletere megjelent urakat. Majd a városházára ment át a főispán, ahol Gebhardt polgármester üdvözölte a városi tisztikar élén. Este a vármegyeház diszteremben ismerkedő estély volt.

— **Ipariskola Pozsonyban.** Pozsonyból táviratozzák: Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter értesítette a polgármestert, hogy Szterényi József miniszteri tanácsos a napokban Pozsonyba érkezik, hogy az ipari szakiskola ügyében a várossal tárgyaljon.

— **Seefried báró Liptóban.** Liptó-Szt.-Miklósról írják: Báró Seefried most már tényleg megvette a Porubszky-féle villát Liptó-Rózsabegyben. A villát Porubszky Jenő pozsonyi kir. ítélőtáblai tanácselnök építtette. Az emeletes villa kies vidéken emelkedik a Vág partján, az erdős Csebrát-hegy alján. A fiatal báró pár alkalmasint már az idén ott fog nyaralni.

— **Evviva V. e. r. d. i.** Verdi a politikában is játszott szerepet. A nagy zeneszerzőnek nem egy operájából hangzott ki a kiáltás Olaszországnak egysége, függetlensége és ujjjá születése után, a Lombardi-ban, az Attila-ban vált különösen hallhatóvá e mélységes vágynak a hangja, benne volt ez az egyes áriák és karok szövegében, lelkesedett is rajtuk a hallgatóság, de Verdi zenéje nélkül nem lett volna azokban semmi élet. Ezek hosszú során át lehetett látni olasz városok házáin azt a felírást:

— *Evviva V. e. r. d. i!*

Mindenki tudta, mit jelentett ez. Rövidítése volt: *Evviva Vittorio Emanuele Re d'Italianak.* A rendőrség persze folyton azon iparkodott, hogy ezek a felírások lekerüljenek a házakról, de ha este letérültek a betüket a falról, reggel már megint ott volt az írás, Verdi csak nevetett hozzá. Tetszett a mesternek nevének ilyen felhasználása, mert maga is rajongott Olaszország egységéért. Nemesak minden időnek egyik legnagyobb zeneszerzője halt meg Verdiben, de igaz olasz hazafi is.

— **Gyászmise báró Harkányi Károlyért.** Ma délelőtt 10 órakor volt a belvárosi plébánia-templomban az ünnepélyes rekviem az elhunyt báró Harkányi Károly lelki üdvéért. A gyászmisén az elhunyt főur családján és hozzátartozóin kívül nagy számban jelentek meg barátai és tisztelői is. A misét Kirner Károly apátplébános mondta lényeg segédlettel. A Harkányi-családnhoz ömegeesen érkeznek még most is a részvét-nyilatkozatok az országból és a külföldről.

— **Dipauló cáfól.** Megírták a magyar lapok is, bécsi forrás nyomán, hogy báró Dipaulóknak elmebaja van, amelyből alig fog feigőgyulni. E hírre vonatkozólag arról értesülünk az osztrák fővárosból, hogy Dipani ma cáfolatot küldött a bécsi újságokhoz, amelyben tiltakozik az ellen, mintha neki ideg baja volna. Rosszakaratu ellenségei híresztelésének mondja ennek a világra kártetését. Mindössze annyit ismer be Dipauló, hogy egy müncheni szem-klinikán gyógytattja most egyik szemét.

— **Krüger beteg.** Amszterdamból azt táviratozzák nekünk, hogy Krüger erős láz gyötéri. Napok óta rosszul érzi magát, de mert mindig keveset törődik magával, meg se kérdezte orvosát, hogy van-e valami baja. Ma már annyira megviselte a láz, hogy ágyba kellett feküdnie. Délután állapota rosszabbra fordult, három tanár konziliumot is tartott fölötte. Krüger odaadón ápolják meghitt emberei, akik a legrosszabbtól féltik az agg elnököt.

— **Buosa a katedrától.** Egy érdekes kolozsvári tanár, dr. Lindner Gusztáv, volt országgyűlési képviselő mondott ma bucsut a katedrának. A közjogot tanította mint kiváló szakember; negyvenhárom féléven át és ma vált el hallgatóitól. A váls nagyon bensőséges volt, vége-hossza nem volt a lelkes éljenzésnek. Távozását öszintén fájjalják.

— **A német császár kutja.** A német császár konstantinápolyi kutyájának tegnapi végbement leleplezése után báró Marschall, a német nagykövet, beszédet mondott, amelyben kiemelte, hogy a kut a hála és barátság emléke, amelyet a szultánnak a császár és a császárné iránt tanúsított vendégszeretete örök emlékére állítottak. Azok az érzelmek, amelyek a császárt ma és mindörökké összekötik császár barátjával, tartósak és maradándók, mint e kut márványa, tiszták és moesoktalanok, mint e kut vize. Ez a törhetetlen barátság biztosítéka a békének és forrása a népek boldogságának. A nagykövet beszédére Tefik basa külügyminiszter, válaszolt, aki a két állam barátságos viszonyára utalt. Ez a kut — mondotta egyebek között — újabb bizonyossága ennek és a szultán boldog, hogy fölavatása a német császár nevenapján mehetett végbé.

— **Egri estély az Othonban.** Érdekes estély lesz vasárnap, február 3-ikán, az Othon irók és hírlapírók körében. A hírneves Egri Dalárda testületleg fog megjelelni, hogy nagyvirű karagynának, Lányi Ernőnek, a kitűnő dalköltőnek szerzeményeit bemutassa. Harmancan jönnek el és rajtuk kívül a főváros művészi életének két kitűnő szereplője közé. L. Komáromi Marika, a kitűnő művésznő és Raskó Géza, a Népszínház baritonista énekelőnek Lányi-féle dalokat. A hangverseny után táncmulatság lesz. A jegeket holnapot, keddőt kezdve. délután 2 és 3 óra közt vehetik át a kör tagjai és az általuk bevezetett vendégek.

— **Segítség a szegényeknek.** A Podmaniczky-ntai kenyerosztó boliban tegnapelőtt 11.300 és tegnap 9000 adag kenyert adtak a szegényeknek. Ujabbban a következő adományok érkeztek: B. Ilona fillérgyűjtése 5 K. 30 f., Gertler Adolf gyűjtése 25 K. 40 f.

— **Chapon püspök lovagkeresztje.** Waldeck-Rousseau hadilábon áll a Vatikánnal. Egy kis erélyeskedés a vihar oka, amit a köztársaság miniszterelnöke a hazája érdekében fejt ki olyanformán, hogy gátat vet annak a sok bűnös manipulációnak, amit a szerzetes rendek elkövetnek a köztársaság ellen. Az erélyes lépés pedig az, hogy a köztársaság bekéri azokat a törvényeket, amelyek alapján a szerzetes rendek működnek s azt a rendet, amely nem feltétlen hiva a köztársaságnak, megsemmisíti Franciaország területén. Semmi egyebet nem akar tehát, mint hogy nem tūri meg az ellenséget a saját házában. A kormány és a papság között fennálló feszült viszonynak érdekes mozzanata az, hogy Chapon nizzai püspök visszatámasztotta a becsületrend lovagkeresztjét, amelyet a Waldeck-Rousseau-kabinet ajándékozott neki. Levelében a politikai viszonyokra hivatkozik. Azok az okai annak, hogy ezt a keresztet nem tűzi föl a mellére.

— **Gyász és üzlet.** Kalmár nép volt mindig a brit. Nem tagadja meg magát most sem, amikor királyasszonya ravatala körül áll résztvevő kebelrel egy egész nemzet. Megfogant lelkükben az érzés, amely kötelességük tette az angoloknak, hogy fekete ruhában járjanak a gyász jeléül. Ma-holnap azonban itt van már a tavasz, a rubakereskedők üzletei telve vannak lenge tavaszi öltözetekkel. S ezek most mind a szabók nyakán maradjanak? Elhatározták tehát az angol rubakereskedők és szabók, hogy az új királyhoz fordulnak, aki nekik különben is régi jóakarójuk, hogy ne engedje népét olyan hosszú ideig gyászolni. Hadd vesse le mindenki a fekete ruháját és vegyen magának tavaszi öltözetet. Ha pedig éppen tovább is akar gyászolni az angol, huzzon fekete szalagot a karjára.

— **A keresztény ruhászövetkezet oszdje.** A keresztény ruhászövetkezet dolgában ma nevezetes fordulat állt be. A vizsgálat során ugyanis nagyon terhelő adatok merültek fel Velei Otó igazgató ellen s ennek folytán ma a vizsgálóbíró rendeletére a rendőrség letartóztatta.

— **Iparpártolás.** Tegnap alakították meg Szege-den a magyar iparpártoló-szövetkezetet. Az értekezlet, amely Pálffy Ferenc polgármester elnöke alatt a kereskedelmi és iparkamara helyiségében folyt le, nagyon látogatott volt. A tisztikar megválasztása után meleg hangú táviratban üdvözölték Hegedűs Sándor kereskedelmi minisztert, mint a magyar ipar lelkes pártfogóját. A miniszter köszönő válasza ma érkezett meg Pálffy polgármesterhez.

— **Örök fiatalág.** Óriási érdeklődésre tarthatnak számot a nagyközönség, de különösen a nők körében azok az orvosi kísérletek, amelyeket Gersuny doktor, a bécsi Rudolphinum igazgatója, végez egy idő óta. Azok az asszonyok, akiknek arát az idő tolyása nem kiműtötte, örömmel hallják majd, hogy a bécsi doktor kísérleteivel fájdalom nélkül teljesen ki lehet egyenlíteni az arcbőrnek kisebb-nagyobb mélyedéseit, a beesett arcot, a ráncokat s az emberi arc keserűségét, fiatalos üdeséget kap áltáluk. Gersuny, az ő sebészeti kísérleteivel, természetesen nem kozmetikus célt követ. Célja szigorúan orvosi, de a dolog természetében rejlik, hogy elsőrangú arc-szépítészeti szolgálatokra is alkalmas. Gondolják csak meg, hogy például az orr nyergén vagy oldalán bizonyos műtétek után mily csunya horpadások, mélyedések támadnak, vagy az állkapocs megoperálásakor az arc itt-ott beesik. E mélyedéseket a Gersuny-féle eljárás gyorsan, könnyen, fájdalom nélkül eltünteti. Az orvos vesz egy fecskendőt, amely morfinum-befecskendezésnek használható, megtölti paraffinnal, vagy moudjuk vazelinnel s ezt a bizonyos fokig megmelegedett zsíros váladékot a bőr alá, arra a helyre fecskendezi be, amely be van esve s melyet szép kerekék, kiemelkedett akar tenni. Ebből áll az egész kúra. A paraffin szilárdan, mozdulatlanul megmarad a legfelsőbb bőrréteg alatt ürességben s ezt kitöltve, az illető helyet szépen megkerekíti, oly alakúvá teszi, mint az úde ifjúság korában volt. Ily módon ki lehet vasalni a beesett arcot, a ráncokat egyezőval meg lehet fiatalítani az arcot. E sebészeti beavatkozás tehát végtelenül egyszerű, gyors s a páciensre nézve semminemű kellemetlenséggel sem jár. A bécsi orvos egyébként még nem fejezte be kísérleteit.

— **Házasság.** Szorkolai Sággy Gyula, az Osztrák-Magyar Bank tisztviselője, ma délután vette oltárhoz a jezsuita-templomban Prém Irénkét. dr. Prém József ismert író és tanár és Lonkay Lenke leányát. Násznapok voltak a menyasszony részéről dr. Hortoványi József volt országgyűlési képviselő a völégény részéről Szemecz Emil szerkesztő; nyoszolyó-leányok: Prém Adrienne és Hortoványi Blanka; vőlelyek: Sággy Imre és Krausz István. Az esketést Tomcsanyi Lajos jezsuita-áta végezte.

Strelinger Gyula Párkányból eljegyezte Plesch Melaniet Budapesten.

Gróf Bállov Vilmos január 31-én vezeti oltárhoz Szent-Gotthárdon lipováci Desits Zsófia kisasszonyt.

— **Ősi szokás.** Az angol becsüli tradíciót, a legtöbb régi szertartás talán Angolországban maradt fenn. Ilyen ceremónia a *Tower lezárása*. Odon, mesevilágba való eljárás. Kévéssel tizenegy óra előtt megjelenik a hosszú vörös kabátos főér, kezében lámpással, kíséretében egy másik főér. A Tower őrháza előtt elkialtja magát:

— Csapat, kulesot!

A csapat kijön a házból és elkiséri az őrszemet a külső főkapuig. Minden őrszememelő előtt elmennek, feléjük kiált:

— Ki jár itt?

A felelet mindig egy:

— A kules!

Miután a főér lezárta a kaput, a menet ugyanabban a rendben, s ugyanazoknak a jelszavaknak az elhangzása közben vonul vissza a főőrségig. Az ottani őrszem is kérdi:

— Ki jár itt?

— A kules!

— Kinek a kulcsa?

— Edvárd király kulcsa!

— Menj tovább! Edvárd király kulcsa minden egyéb rendben van!

— Tartsa meg az Isten Edvárd királyt! —

kiáltja még a főér.

— Amen! — mondja rá az őrszem.

Az őrség tisztelő, a tiszt megcsókolja a kardját, a csapat az őrség bevonul az őrházba és a főér lámpással kezében egyedül megy végig a sötét folyosón. Aztán átadja a lezárt kapuk kulcsát a Tower kormányzójának.

— **Rotschild Vilmos temetése.** *Majna Frankfurtban*, mint odavalló levelezőnk táviratozza, ma temették a Rotschild A. M. cég főnökét, báró Rotschild Vilmost, nagy részvét mellett. A család tagjai közül jelen voltak: báró Rotschild Albert és Henrik Bécsből, lord Rotschild Nathan Londonból. A katonai hatóságot *Wendichweist* és *Spiegelndel* őrnagyok képviselték, a városi hatóságot pedig Frankfurt polgármestere és több főtisztviselője. Nagy néptömeg kísérte ki a halottat a temetőbe, ahol a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra.

Az elhunyt báró nagyon népszerű ember volt Frankfurtban, ahol mindenki csak „Viki báró”-nak hívta. A közéletben nem játszott szerepet és a hivatalos körökkel mindössze mint osztrák-magyar főkonzulnak volt érintkezése, különben pedig a családjának élt, továbbá a bankjának és vallásos hajlandóságainak. Egész odaadással csüngött ősei valásán. Talmudtanulmányai már a tudományosság határába vágtak. Aztán a jótékonyágnak is nagyon átengedte magát. Őzsidó törvény szerint összes jövedelmeinek *tízrészét* áldozta jótékonyra. A szombatot úgy ő maga megtülte, valamint alkalmazottaival is megünnepeltette. Egyszerű és igénytelen volt, nem szeretett feltűnést kelteni. Néhány apróság nagyon jól bevált a lelkébe. Amikor még a börténre járt, csunya időben mindig *gyalog*, szép időben *kocsin* ment. Azt mondják, hogy kémlelni akarta a kocsiját, hogy be ne piszkolódjék. Nagy vagyona, sok aranya bankházának a pincéjében idővel óvatossá tette. Többnyire nem a gyalogjárón, hanem a kocsion ment, s bizonyos távolságban kísérőt járattat maga után. Ha terminusok alkalmazott alkalmazottai a záróórán túl is dolgoztak, akkor ő hozott nekik vacsorát. Csakhogy mindenkinek egy papíra kellett följegyeznie, hogy mit kíván s személyesen neki kellett a papírost átnyújtani. Az egyik alkalmazott élni akarván az alkalommal nagy, dus vacsorát rendelt. Rothschild megnézi a papírost, aztán száraz humorral így szól:

— *Hissen ön jobban él, mint én!*

Egyszer egy foglalkozás nélkül való fiatal ember ment el a bankháza előtt s éppen a bank egyik ablaka előtt egy gombostűt hajolt le. Rothschild behívatta és rögtön alkalmazta a bankjában. A takarékoságra valló cselekedet annyira imponált neki. Sok ilyen apróság kering még róla, de nem ezek tartják fenn emlékeztét, hanem az a sok jótékony alapítvány, amely tőle ered. A szegények legaább nem feledkeznek meg róla.

— **Egészségtelen ivóvíz.** Bár a vízvezetési csőrepedések nincsenek is másutt annyira napirenden, mint Budapesten, mégis kétségtelen, hogy csaknem az összes nagyvárosoknak megvannak a saját vízvezetési bajai, mert kénytelenek szűrőtelepekkel dolgozni, melyek azáltal, hogy a vízben levő tisztáltsátságokat felfogják, csakhamar maguk is a csirák és bacilusok valóságos melegágyává válnak. Erre való tekintettel tehát a természetes ásványos források vizét előnyben részesítendők, bár ezek közül sem mind-egyik megbízható és csiramentes. Szükséges tehát bizonyos óvatosság és tanácsos a palackokat használni előtt jól forrasztani. A valóban tiszta és egészséges ásványvíz a felirás által sohasem változik meg és tiszta marad az utolsó cseppig, még ha több napon

át állott is a nyitott üvegben. De ha már a felirás után is mindentéle uszkál a vízben, akkor ez már nem ajánlható ital, mert ami a palackban uszkál, az vagy szerves anyag, tehát ártalmas, vagy üledék, amely azt mutatja, hogy a víz eredeti természetes állapotához képest megváltozott.

— **Krüger köszönete.** A fővárosban mint már említettük — boer bizottság van alakulóban. Az előkészítő bizottság elnöke, *Vándory József* fővárosi tanár az elmunkálathoz, továbbá a bizottság tervezetéről emlékiratban értesítette *Krüger* elnököt. Krüger most válaszolt az értesítésre és levélben meleg hangon mond köszönetet a szabadságszerető magyar nép rokonszenvéért. A levél alatt ott van Krüger neve és címe: *A dél-afrikai köztársaság elnöke*. A budapesti bizottság elnökének, *Vándori József*, a Knézi-utcai iskola tanárának a fővárosból és a vidékről mind többben jelentkeznek katonaviselt emberek, akik le akarnak menni a dél-afrikai harcterre. Mivel a bizottság katonatorzálással természetesen nem foglalkozik és csupán társadalmi uton akar a boerok ügyén segíteni, minden jelentkezés céltalan és fölösleges. A bizottság különben végleges megalakulása után a sajtó útján fogja közölni a boer-mozgalomban való részvétel módzatait.

— **Adományok a hírlapíróknak.** *A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete* újabban a következő adományokat vette:

A Budapesteni lakó bíróalmi németek egyesületétől a német császár 6 félévesének születésnapja alkalmából 50 K., Simon Jakab (Kálnoki és Simon cég) 30 K., a protestáns bárendező bizottság elnöke 100 K., Mezei Mór országgyűlési képviselő 200 K., Jókai Mór (alapítványi kamat) 100 K., a Nándor-jótékonyági-egylet Ujpesten 10 K.

Mind ezekért az adományokért halás köszönetet mond a Nyugdíjintézet igazgatósága.

— **Gróf Medem gyilkosa Budapesten.** A mult esztendő nyarán General Saarendrában (Argentína) meggyilkolták gróf *Medem Ernő* Gyulát és vagyonát elrabolták. A rendőrség hosszas nyomozás után kiderítette, hogy a gyilkos magyar ember; *Hattas Ferenc*-nek hívják s 1875-ben Nagy-Szebenben született. Amde *Hattas Ferenc* ekkorára már Kubába szökött s onnan levelet írt augusztus 15-iki dátummal édes atyjának Nagy-Szebenbe, amelyre választ *Mexikó, post restant* cím alatt kért. A bueros-ayresi rendőrség köröző-levelet bocsátott ki ellene, de *Hattas* ekkorára már odahagyta Amerikát és gróf *Medem* okmányaival feltegyerve, a gróf neve alatt Európába vitorlázott. Mintegy három hónappal ezelőtt a francia Rivierán egy előkelő kinevezési fiatalember tűnt föl egy szép fiatal barna asszony társaságában. A fiatal pár feltűnően sokat költött és magyarul beszélt. A rendőrség csak akkor lett már figyelmes a fiatal párra, amikor elutazott a Rivieráról, állítólag Németországba. Az is nyilvánvalóvá lett ekkor, hogy a fiatal gróf *Medem* nem más, mint *Hattas Ferenc*, a gróf *Medem* gyilkosa, aki General Saarendrában eltette láb alól az igazi *Medem* grótot. Az európai rendőrségeket értesítették erről a fölfedezésről. Keresték is mindenfelé az ál *Medem* grótot, de ennek egyszerű nyoma veszett. A róla kapott személyleírásban különös ismertető jele gyanánt szerepel, hogy erős, összenőtt szemöldöke van s kezei feltűnően nagyok. Most derült csak ki, hogy *Hattas Ferenc* Budapesten is járt, sőt minden valószínűség szerint még most is itt tartózkodik. *Hattas Ferenc*et sokan ismerik Budapesten. Pár esztendővel ezelőtt ugyanis itt volt *Hattas* s a Brány-féle nagykereskedő cégnél volt alkalmazva, mint kereskedősegéd. Itt állását elhagyta s aztán egyik kerepesi-úti szállodában kapott alkalmazást, mint könyvvizet. Innen holmi szabálytalanságok miatt elbocsátották és csak — miután elvázott Budapestről — derült ki, hogy mindenféle csalásokat, sikkasztásokat követett el. *Hattas Ferenc* ekkor Amerikába vitorlázott, ahol a mult esztendő nyarán meggyilkolta *Medem* grótot. *Hattas*et többben látták már Budapesten. *Grug Károly* főpincér jelentkezett a rendőrségnél s elmondta, hogy ő, aki annak idején egy szállodában volt *Hattas Ferenc*cel, december elején a Kerepesi-úton levő *Elit-kávéház* előtt találkozott és beszélgetett vele. *Dammer Károly* éjjeli őr, aki szintén ismeri, pár nappal később a Nemzeti Színház előtt látta *Hattas*at, aki minden valószínűség szerint még most is Budapesten van. A detektívek most egy mosónő keresnek, aki régebben háziaszszonyja volt *Hattas*nak, mert valószínű, hogy *Medem* gróf gyilkosa ennél az asszonynál rejtőzködik.

— **Megóáírt merénylet-hír.** *Madridból* jelentik, hogy a régenskirályné ellen semmiéle merénylet nem követett el.

— **Nincs munkás.** Jó volna megtudni, hogy hova lettek a munkanélküliek. Amikor a Podmaniczky-utóban megnyitották a kenyérszabót, egy népgyűlésre való tömeg telt ki belőlük. Végigsöpörték a váci-utcát és megdolgoztak, becsületesen megszolgált kenyeret követeltek az ingyen kenyér helyébe. A népgyűlés szónokai tiltakoztak a munkás önzésének olyan durva megsértése ellen, hogy ingyen kenyérral akarják elhallgattatni, amikor munkát követel. — Ezek után azt hinné az ember, hogy a hol most munkát kínál nekünk föl, ezrével jelentkezik a dolgos kéz. Pedig dehogyan. Most már csak munka van, de munkás nem igen akad hozzá. A főváros elrendelte egy csomó olyan munkának az elintézését, a mivel még várható volna — s nincs munkás hozzá. Tegnap konstátálták a kerületi előjárók, hogy nem tudnak munkást kapni. *Havay Sándor*, a józsefvárosi előjáró figyelmeztette a kollégáit, hogy a kerület foglalkoztató műhelyében még van hely. Ha akad olyan munkás, aki dolgozni akar és nincs munkája, ebben a műhelyben szívesen fogadják. A második kerület előjárósága egy forint napszámot fizetne mindenkinek, aki kezébe fogja a lapátot és segít utat a karitán — s nem tud munkást kapni. — Hát hova lett a sok munkakereső? — Az előjárók azt hiszik, s talán igazuk is van ebben, hogy a munkanélküliek nem ismerik a forrásokat, amelyeknél munkára számíthatnak. Gondoskodnak tehát arról, hogy m tudja mindenki, hogy hol lehet becsületes munkával tisztességes keresethez jutni.

— **Amerikában elfogott magyar bankár.** Sokan emlékeznek még Budapesten *Schwarz Samura*, a hírhedt bankárra, akinek a Dorottya-utóban volt bank-és váltó-üzlete. 1882-ben nagy feltűnést keltett *Schwarz Samu* ügye. A jeles bankár ugyanis elikkasztott százezer forintot, amelyet bankjában letétbe helyeztek. Akkor öt évi fegyházra ítélték s a büntetését Lipótváron töltötte ki. Kiszabadulása után pénzügynök lett, és feltűnően nagyuri lábon élt és sokan megbámulták, amikor elegáns fogaton végighajtatott az *Andrássy-úton* barátjával, egy *Lili Andersen* nevű énekesnővel, aki még bankár korából ősmerte *Schwarz Samu*t. Egyszer aztán, 1893-ban Amerikába szökött a bankár; előbb azonban még egész sereg csunya dolgot követelt el az ó-világban. Egy budapesti ismert bankárnál *Freystadtler Flóra* édesanyjának aláírásával százezer forint ara váltót helyezett el. Csak a lejáratkor derült ki, hogy a váltón levő aláírások hamisak. Egy ismert egyetemi tanárt, aki veszélyes operációt hajtott végre rajta, tízezer forintig becsapott s *Kohn* olasz érseknek is 50 000 forintja sirtaja *Schwarz Samu*val való ismeretségét. New-Yorkban *Schwarz Samu* rabírt egy *Heretz* nevű budapesti embert, aki 30 000 forint ára sikkasztott pénzt vitt ki magával az új világba, hogy bankot alapítsanak. Ez meg is történt, de a bank csak négy hétig állott fenn. Ez az idő éppen elegendő volt *Schwarz*nak arra, hogy jó barátját kiforgassa a vagyonából. Miután még egy new-yorki kereskedő 40 000 dollár erejéig becsapott, Kanadába szökött. Itt letartóztatták, de kiegészített és visszatért New-Yorkba, ahol *Bodesch* néven egy újabb bankot alapított. Különösen tiltott sorsjegy-részlet-üzletekkel foglalkozott a bank s temérdek magyar embert csapott be *Schwarz Samu* hamis magyar és osztrák sorsjegyekkel. Végre is följelentést tettek ellene s a new-yorki rendőrség most letartóztatta.

— **Halálozások.** *Durigó János* budai ősmert polgár 65 éves korában elhunyt. Temetése e hó 29-én lesz az I. ker. Fortuna-utca 18. sz. alatti gyászházból.

Tabermann Irma 21 éves korában tegnap meghalt. Temetése e hó 29-én lesz a II. ker. Margit körút 9. sz. a. gyászházból.

— **Szélvihar.** Nagy szélvihar kerekedett ma délelőtt a fővárosban. Órák hosszáig dühöngött a vihar s amikor elállt, fölszáradt a vizes aszfalt és a kocsit. Baleset is történt a szélvihar következtében. Öze *Kauner* Henrikné hetvenhat esztendőss asszony a korzón haladt, amikor egy haves széloham földhöz csapta. Betörtött fejét és kifecamodott karral Práter-utcai lakására vitték. — A vidéken több helyütt nagy pusztítást vitt véghez a vihar. Igy Esztergomban, mint levelezőnk táviratozza, olyan erős vihar dult Esztergomban, hogy a palota bádogtatózatát, a vágóhid tetejét és a várhegyi árbcót lesodorta.

Karlsbadból jelentik, hogy ott tegnap este esős havazás közben óriási zivatar dühöngött, mely másfél óráig tartott. *A zivatar alatt több helyen beütött a villám. Leobenből* jelentik mai kelettel: Itt orkánszerű vihar dühöng. A házakat több helyen megrongálta a rettenetes szélvész, olyannyira, hogy a közlekedés életveszélyes.

— **Údvari szállító.** A bécsi főudvarmesterei hivatal tudatta dr. *Wilhelm Frigyes* alsó-ausztriai, neukircheneri gyógyszerészrel, hogy ő felsege az udvari szállító címmel tüntette ki.

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlislegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogakkészítésben
VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

— **Szerencsétlenség a tengeren.** Egy rotterdami távirat szerint a németalföldi gőzhajózási részvénytársaság *Holland* nevű gőzöse, amely Rotterdam és London között közlekedik, ma reggel Nordpier mellett a Neewe Waterwech bejáratánál hajótörést szenvedett. A kapitányt és a legénységéből 6 embert megmentettek, a többi 14 ember és négy utas, akik Amerikába készültek, a vízbe fulladt. A *Holland* gőzös menthetlenül odaveszett.

— **Halál a tárgyalóteremben.** Dr. Szamek Jakab gyermekorvos, aki az Andrássy-ut 38-ik szám alatt lakott, ma délelőtt megjelent a VII-ik kerületi kaptányságon ahol valami cselődügyben volt tárgyalás. A tárgyalás alatt Szamek egyszer csak leesett a székről s meghalt. Holtestét a boncoló intézetbe vitték.

— **Gyilkosság a mólón.** Szombaton este csuf gyilkosságot követett el Fiumében egy ember. Későre járt az idő már, a tengerparton esőndősség volt, a Mária Terézia-mólón egy férfi és egy nő sétált. A kikötőre hirtelen segítségkiáltást hallott s még látja, amint a férfi a tengerbe löki az asszonyt, aztán elrohan. Az asszony segítségére sietnek a közeli bárkákról és a partról és kihúzzák; de már késő, meghalt. Éjjel letartóztatták az urát, egy szabómestert, aki már három hónap óta nem keres, de még nem érkezett arról hír, csakugyan 6-e a gyilkos.

— **Tűz.** Ma délután 5 órakor az 6-budai Lajos-utca 151-ik szám alatt lévő *Abelcs-féle* borszáritó te. e. p. tűz ütött ki, amelyet azonban a tűzoltóság hamarosan eloltott. A tűz a Kisfaludy Színház szomszédságában volt s ezért volt veszedelmes. A tűzoltóság gyors megjelenése azonban elejtette a nagyobb bajnak.

— **Öngyilkos hadapród.** Nagyváradról táviratozzák, hogy ott egy hadapród, *Fritsch* Vilmos föbe lötte magát. A tizenhétéves fiatal ember, fia volt *Fritsch* Vilmos fővárosi polgárnak és mint hátrahagyott leveléből kitűnik, szerelmi bánatában lett öngyilkossá.

(x) **Ötször** oly tartós és vízátlan lesz lábelleje, ha annak talpát *Durátorral* keni be. Ara 1 korona. Főszékküldés: *Durátor-gyár*, Lipót-körút 3.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

Verdi.

Budapest, január 28.

Mélyseges gyászba borult *Olaszország* *Verdi* ravatala mellett és vele az egész művelt világ a maga halottját siratja az elnemt bussetoi hattyuban. Az a fájdalom, amelyet *Verdi* halála az emberiségből kivált, mély hódolat a lángelme előtt és mint ilyen, nemcsak lesújt, de föl is emel. Kiengesztelődve érezzük, hogy a zseni kultuszában nyelv és fajkülönbség nélkül testvéreként találkoznak az emberek.

A gyásról, amely sötéten borult *Olaszország*ra, a következő táviratok számolnak be:

Milano, január 25.

Verdi fekete ruhában, ébenfafeszülettel a mellén, fekszik a halottas-ágyon. Az ágy két oldalán gyertyák égnek. Minden oldalról pálmák veszik körül az ágyat. Virágok nincsenek a halottas-ágyon; így kívánta a halott.

A család egyik tagja *Villa S. Agatába* ment, hogy megkeresse a halott végrendeletét.

Az egész olasz sajtó nagy tisztelettel bucsuztatja *Verdi*t. Minden városban fekete zászlók lengenek a házakon. Az iskolák a temetés utánig zárva vannak. A király a királyi ház egyik hercegével fogja magát képviselteni a temetésen. A *közoktatásiügyi miniszter* személyesen lesz jelen a temetésen.

Verdi temetése, amely *Szardán* reggel 7 órakor lesz, a halott kívánsága szerint, nagyon egyszerűen, zene nélkül, virágok nélkül és katonai pompa nélkül fog végbemenni.

Verdi halála miatt a *Scala*-színház a temetés utánig zárva marad. A szünet utáni első előadásának jövedelmét egy *Verdi*-szobor alapjára fordítják. A községtanács tegnap este szintén azzal foglalkozott: mily módon tisztelje meg *Verdi* emlékét? Az elnök meleg bucsuztatója után a községtanács egyhangulag elhatározta, hogy a városi temetőben dísz-sírhelyet ad *Verdinek* és a *Scala*-színház mellett levő *Szent-József*-utcat a mester nevével nevezi el. A temetés előkészítésére városi bizottságot küldtek ki.

Milano, január 28.

Verdi csütörtökön fogják eltemetni.

Viktor Emauél király, a minisztertanácsal

egyetértvén, elrendelte, hogy államköltségen temessék el a mestert.

Az eddigi határozatok szerint nem állítanak fel díszravatalt.

Róma, január 26.

A képviselőház mai ülésére a terem és a karzatok egészen megteltek. Az elnök, a közoktatásiügyi miniszter és valamennyi párt szóncokai meleg szavakkal emlékeznek meg *Verdiről*.

Az elnök a következő indítványokat terjeszti elő:

1. A kamara épületén hét napon át fekete zászlók hirdessék a gyászt.

2. A bussetói és a milanoi községtanácsnak részvétét fejezze ki a kamara.

3. A mester elhunytától számított harminc nap múlva Milanóban rendezendő gyászünnepségre a kamara az elnökség vezetése alatt öttagu bizottságot küldjön ki. A temetésen azért nem képviselteti magát a kamara, mert az egészen magánteremtésű lesz.

4. A gyász jeléül függeszszék föl az ülést.

A kamara egyhangulag elfogadta ezeket az indítványokat, mire az ülést berekesztették.

Busseto, január 26.

A bussetói községtanács több indítványt fogadott el *Verdi* emlékének megörökítésére vonatkozólag. Egyebek között elhatározta, hogy gyűjtést indítanak egy nagy emlékszóborra, amelyet szülővárosában, Bussetóban fognak állítani a mesternek. A községtanács 20,000 lírát szavazott meg erre a célra.

Róma, január 28.

A községtanács mai ülésén elhatározta, hogy a város egy utcáját *Verdiről* nevezi el, a *Capitoliumban* és a *Pincio-sétányon* elhelyezi *Verdi* mellszobrát és azt a házat, amelyben *Verdi* 1859-ben lakott, emléktáblával jelöli meg. Az ülést ezután a gyász jeléül berekesztették.

Páris, január 28.

Guyon indítványára a képviselőház egyhangulag elfogadta a következő határozati javaslatot:

— Franciaország gyászolja *Verdi* a nagy zeneköltő elhunytát és osztozik az olasz nemzet fájdalmában.

A gyász Budapestén.

A nagy zeneköltőnek, *Verdinek*, a halála fájdalmas részvételt keltett a budapesti zenevilágban is. Az agg mester dalművei állandóan műsoron vannak operaházunkban és zeneműveit sűrűn játsszák hangversenyeinkon. A fővárosi művész-körök méltó módon adnak kifejezést részvétüknek s egy nagy gyász-ünnepély tartását tervezik, amelyen előadják a halhatatlan mester híres rekvizitumát.

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **Lindh Marcella.** Ennek a névnek a varázsa tudott győzedelmeskedni teljesen kimerült hangversenyközönségünknek a közönyén és azok, akik ma este a Royal-teremben megjelentek, hogy *Lindh* Marcella világhírű művészetében gyönyörködjenek, a banális zenei élvezeteknél bizonyára távol maradtak volna. A mai este a tiszta művészet volt és semmi közönséges hozzá a trivialitásnak és a hétköznapiasságnak. *Lindh* Marcella művészetének magaslataira nem törekszik a szakszerű kritika, csak a hála és a köszönet. A mexikói csalogány, ez a filigrán fekete race-asszony, aki oly érzéssel énekel, hogy szinte önmaga válik dallá, vitte végbe a csodát. Báronyos hangja, amely biztos madárszárnyon visz föl a háromszor vonalzott f magas régióba, tökéletes énektechnikája, exotikusan költői egyénisége és átszellemült előadása ámuló hódolatot vált ki belőlünk. Amikor ez a csuda-asszony énekel, ajka körül tragédiák vonaglanak el és szemében mérhetetlen fájdalom tüze ég. Ha dalát hallod, nemcsak a füleddel hallod, de szivedben meg is éled. Nyoma sincsen előadásában a „kigondolás” erőszakosságának, az árnyalás tolokodásának, a csattanók a áhuzásának. Minden vonás a maga helyén érvényesül szolgálván a dal szerves egészének. Mikor énekel, olyasmit érez, mintha az eibüvölő asszonyon rögönözte volna a dalt; talán így jellemzem a legjobban művészetének eszményi igazságát és érzelmeinek közvetlenségét. Bámulatos *Lindh* Marcella stíléréke: érezzük, hogy a taralomnak és a formának csak ez az egy modor felelhet meg és kell, hogy így énekeltek legyenek annak idején. A stilszerű-

ség lángelméjű intuíciójával adta elő ma este *Stradella* és *Searlatti* egy-egy dalát a XVII. századból és a IV. Henriknek tulajdonított chansont, amelynek refrénje a háromszoros fokokban megindítóan érvényesült — majd a *Minnerliedet* és a *Spinnerliedet*, a tizenötödik századbeli német zenekultúra két bájós ereklyéjét. Az új német dalt a műsoron *Schumann* és *Schubert* muzsája képviselte és *Schumann: Weit* című dala úgy fog visszahangozni lelkünkben, ahogy ma este *Lindh* Marcella ajkáról zengett. *Chaminade* raffinált lírájának tolmácsolásán külön stíle van a művésznőnek; ma az *Amour d'automet* hallottuk. *Delmet: Tourne mon moulinjé* és *Bemberg Canto Veneziánóját* meg kellett ismételni. Végül még valamit. *Lindh* Marcella mai műsorát a profán izlés teljes megvetésével állította össze és tisztán a művészi mélység és nemes izlés hiűközségére számított. Semmitéle ugynevezett briliáns számot nem vett föl műsorába, hogy megmutassa ezermesterkedő büvérszetét, pedig mindent tud, amit csak kitaláltak Velezőben és Firenzében a cikornyás énekművészet régi mesterei, a trillák minden iajtját, a gyöngyözöt, a pattogóst, a kettős rövid-trillát, szédítő koloraturát, kicóirázott futamokat, floriturák mesés pompáját stb. Distingvált műsora, amely a művészet gourmetjainak szólt, megtisztelő volt közönségünkre nézve. A hangverseny zenekedvelőink eljé halgatta végig és lelkes elragadottsággal ünnepelte a művésznőt.

(G-ly.)

— **Opera-estély.** Az országos magyar királyi zeneakadémia disztermében ma volt az idei évad első opera-estélye. Nagy közönség érdeklődött a növendékek produkciója iránt és a változatos, gazdag műsor megérdemelte ezt a szokatlan érdeklődést. Hallottunk részleteket *Leoncavallo*, *Verdi*, *Mascagni*, *Gounod*, *Thomas*, *Donizetti* és *Wagner* népszerű operáiból. A *Bujazzó*-részletben *Strósz* Árpád (II. éves) tünt ki ércos, meleg bariton-hangjával. A színpad idővel használt fogja venni ennek a fiatal embernek, akit a sokat ígérő tehetségek közé sorolhatunk. Alakja is szerencsés, színpadra jertett alak. A *Trubadúr*-jelenetben *Leonóra* áriáját *Johsch* Irma (II. éves) figyelemreméltó készültséggel adta elő. Tetszett a *May* Kornélia éneke is a *Rigoletto*-kettősben és zajosan tapsolták *Zatocüll* *Gizellát* (III. éves), aki *Santuzza* áriáját énekelte a *Parasztbecsületből*. *Ritka* szép, erős hang-angyaga van és énekében, előadásában megkapó temperamentum lobog. Az *Ered leánya* duójában *Gross* Adél (II. éves) értékes kvalitásokat mutatott. Éneke megnyerően kedves, hangja finom és behízelgő. Kiváló tehetségnek mondható *Vikol* Róza (II. éves), aki az *Aida* kettős jelenetében *Amneris* szerepét énekelte. Organuma feltűnően szép. Van benne hatalmas drámai erő és kellemes hajlékonyság. Regisztere széles és minden hangfokon tömören cseng. Jó vezetés mellett szép jövő várakozik rá a színpadon. A mai est közreműködői közül kiemeljük még *Flattné* *Gizellát*, *Weisz* Erzsit, *Roemer* Karolát és *Fábry* Annát, akik újabb bizonyítékaikat adták szorgalmas haladásuknak. *Kertész* Ödön és *Ney* Bernát, az Opera tagjai, mint kiegészítők vettek részt az országos zeneakadémia mai sikerült opera-estélyén.

— **A Nobántsvirág jubileuma.** *Szardán*, e hó 30-ikán ünnepi előadása lesz a Népszínháznak: a *Nobántsvirág*, melyben a nyári nevezetes tagjának jutott egy-egy fényes szerep, ezután kerül színre 100-adszor. Első előadása, azaz 1887. október 14-ike óta a darab egyes szerepei a következő kezekben voltak:

<i>Denise</i>	<i>Champlatreux</i>	<i>Chateau-Gibus</i>
<i>Pálmai</i> Ilka	<i>Szirmai</i> Imre	<i>Makó</i> Lajos
<i>Liget</i> Irma	<i>Színházgató</i>	<i>Szathmáry</i> Árpád
<i>El. Paál</i> Mariska	<i>Ujvári</i> Károly	<i>Németh</i> József
<i>Serédi</i> Sarolta	<i>Corinna</i>	<i>Solyomsi</i> Elek
<i>Réthy</i> Laura	<i>Fodor</i> Fruzsina	
<i>Margó</i> Csilla	<i>Arányi</i> Izabella	
<i>Kopácsy</i> Juliska	<i>Bártfai</i> Margit	
<i>Mme. Judie</i>	<i>Vidorné</i>	
<i>Küry</i> Klára	<i>Loriot</i>	<i>Fejedelemné</i>
<i>Célestín</i>	<i>Gyöngyi</i> Izsó	<i>Pártényiné</i>
<i>Pusztai</i> Béla	<i>Tollagi</i> Adolf	<i>Klárné</i>
<i>Boránd</i> Gyula	<i>Solyomsi</i> Elek	<i>Siposné</i>
<i>Follinus</i> Aurél	<i>Ferenecy</i> József	<i>Csatai</i> Zs.
<i>Tollagi</i> Adolf		
<i>Szerdahelyi</i> Fer.		

Legtöbbször játszottak a darabban: *Szirmai* és *Ujvári*. *Denise* szerepét *Pálmai* Ilka 44-szer, *Mme Judie* egyszer, és *Küry* Klára, ki 1892. október 7-én lépett föl benne legelőször, 35-ször.

— **Pewny Irén hangversenye.** *F. Pewny* Irén és *Pewny* Olga dalestélye nem február 9-én, mint a lapok tévesen közölték hanem hétfőn, február 4-én lesz a Royal-szálló termében. Tekintettel az érdekesen és változatosan összeállított műsorra, a dalestély iránt nagy az érdeklődés. A dalestélyen még *Tarnay* Alajos ismert kedvelt zongoraművész is közreműködik. A tenennaradit jegyek a *Harmónia* zenemű és zongora-kereskedésben (Váci-utca 20. sz.) kaphatók.

— **Darabváltozás a Népszínházban.** Közbejött akadály miatt a Népszínházban holnapra kitűzött *Sau-Toy* előadás elmarad, helyette a *Toledad* kerül színre, a címszerepben *Pedák* Sárival.

A Hoffmann meséi a Telefon Hírmondóban.
A Telefon Hírmondó a héten fölvaltva opera-előadást és házihangversenyt közvetít előfizetőinek lakására. Ma este opera-előadás lesz hallható a kagylókör keresztül, a Hoffmann meséi, Offenbach fantasztikus operája. Az előadásnak érdekességét fog kölcsönözni, hogy a hármas női szerepet, melyben Bianca Bianca kamaranékesnő stultuk rendszeren hallani, ezáltal Kacser Margit éneki, míg Takács szerepét Kornay játsza. — A magyar királyi Operaház előadása után a rendezési elölvasás következik, annak végzetével pedig 11 óráig még cigányzene lesz hallható az Emke kávéházban.

A vidéki színészet rendezése.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 28.

Tegnap délután három órakor ült össze az Országos Színészegyesület nyugdíj-palotájának tanácskozó-termében az a bizottság, amelynek a január 19-én tartott szünügyi ankét adott mandátumot a vidéki színészet ügyeinek rendezésére. A tanácskozáson jelen voltak: gróf Festetics Andor szünügyi felügyelő, Rónay Jenő és Lukács György főispánok, Herczeg Ferenc, Pázmány Dénes, dr. Balassa Armin, Mészáros Kálmán színészegyesületi igazgató. Távmaradásuk levélben tették ki: dr. Hoványi Géza, a nagyváradi szünügyi-bizottság elnöke és Zechmeister győri polgármester. A bizottság Rónay Jenő főispánt választotta elnökének. Mielőtt a kerületi rendszer megvitatásába fogott volna a bizottság, Gróf Festetics előadó felhívására először általánosságban szölközött a kérdéshez.

Dr. Balassa Ármint fölveti a kérdést, hogy hová tendál a tanácskozás? Szólok ne mint Szeged város képviselője van jelen, mert a várost nem hívták meg az ankétre, de azért Szeged ügyével a maga részéről különösképpen óhajt foglalkozni. A véleménye az hogy ez a fontos kérdés egyetlen tanácskozási keretében meg nem oldható. A bizottságnak minden kerületre vonatkozólag külön-külön javaslatot kellene a kormány elé járulnia, hogy a kerületek különös kívánságai is teljesíthetők legyenek.

Pázmány Dénes nem tartja szükségesnek a külön javaslatlét. Nem mondja, hogy a kerületi rendszer jó, de szükség van rá.

Rónay Jenő főispán azt hiszi, hogy presszió nélkül nem fog sikerülni a rendezés; a pressziót különösen a nemzeti vidékekre való tekintettel szükségesnek tartja.

Gróf Festetics Andor előadó kijelenti, hogy a kormány semmitől presszióba nem megy belé. Ha létesül a kerületi rendszer, akkor az igazgatókat lehet kényseríteni, hogy ide vagy oda menjenek, vagy ne mehessenek, de a kerületeket nem lehet s nem szabad.

Herczeg Ferenc azzal kezdi beszédét, hogy a pressziót ő sem helyesli. A magyar vidéki színészet rendezni kell, mert az most beteges viszonyok között fejlődő pincenövény. A rendezés azonban a szubvenciók tetemes fölemelése nélkül elképzelhetetlen. E nélkül anarchizmus csimáná az ankét és a kormány. Szeretné, ha maga a színészegyesület is résztvehetne a rendezés munkájában; van a színészetnek autonómiaja s azt nem lehet mellőzni a kérdés rendezésénél. Örömmel üdvözi a kormány akcióját, belemege a kerületi rendszerbe, de meg van róla győződve, hogy pénz nélkül flaskóval végződhetik a dolog.

Dr. Balassa Ármint az a véleménye, hogy a szubvenciók emeljek föl, de ne a színész-központ direktívái szerint osszák szét a pénzt, mert akkor nem a kerületek, hanem a befolyásosabb igazgatók érdekei érvényesülnek.

Pázmány Dénes a városok áldozatkészségére appellál.

Lukács György főispán egy alföldi szini-szövetkezet fölállítását mellett hoz föl figyelemreméltó érveket. Herczeg Ferenc azt óhajtáná, hogy a nemzeti vidékeken minél jobb társulatok járnának. A vidékeken például pompás szerb szintársulatok járnak, amelyek után egy elnyomorodott magyar társulat vonul be és készíti pirulása a magyar szünügyi barátait.

Mészáros Kálmán megnyugtatta az értekezletet azzal, hogy a színész-egyesület is mindent elkövet a szünügyi rendezése érdekében.

A bizottság ezután a részletes vitába kezdett és megállapította a szini kerületeket. Pozsony tételénél dr. Balassa Armin azt mondja, hogy ő a jelenlegi körülmények között nem segíeyezné államilag a pozsonyi direktort.

Gróf Festetics Andor előadó osatlakozik dr. Balassa véleményéhez és kijelenti, hogy inkább lemond Pozsonyban a színészet állandósításáról, sem hogy a jelenlegi visszás állapotokat legyen kénytelen eitúrni a magyarság.

A szünkerületek megállapítása után a bizottság a következő határozatokat hozta:

1. A kerületi rendszert elfogadásra ajánlja a kormánynak, de csak akkor, ha az állami szubvenciókat tetemesen fölemelik.

2. A bizottság 100.000 forintos segélyt kér a kormánytól a vidéki színészet rendezéséhez, még pedig a következő felosztással:

10.000 forintot kapjon évente a Színész-Egyesület nyugdíj-alapja, 5-5000 forintot kapjanak azok a városok, amelyek színészetüket már állandósították vagy most állandósítják, 10.000 forintot kapjanak a nemzeti vidékek és 10.000 forintot kapjon Pozsony, ha a mostani lehetetlen állapot megszünteti és a téli évad alatt kizárólag magyar nyelvű előadásokat tart. A fennmaradó 30.000 fo-

rinttal pedig támogassa a kormány azokat a kis társulatokat, amelyek 10-20 előadást tartva vándorolnak községről-községre az országban.

Szegedre vonatkozólag Balassa indítványára javasolja a bizottság a miniszternek, hogy a rendelkezésre álló 34.000 forintból 3000 forintnyi segélyt adjon Szegednek, amely már az idén kísérletet tesz az állandósításra.

A bizottság Rónay Jenő főispánt mint az értekezlet elnökét, kérte föl, hogy tegyen jelentést a belügyminiszternek a szaktanácskozás javaslatairól.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A Magyar Tudományos Akadémia** ma délután teljes ülést tartott amelyen báró Eötvös Loránd akadályoztatása miatt Thán Károly elnökölt. Az ülés első tárgya Óváry Lipót emlékirata volt, amelyet a tavaly elhunyt Capasso Bertalan kültág fölött mondott.

Capassot az 1860-iki nápolyi hadjárat alkalmával ismerte meg Óváry, ki a hadjáratban a Garibaldi csapatában küzdött. Salernóban vendég volt az agg tudósak, akinek tanácsára megvált a katonai pályától és visszatért a publicisztikához. Capasso 1815-ben született. A magyar Akadémia mintegy tíz év előtt választotta tagjává, már mint a nappali akadémia elnökét és az állami levéltárak főintendánsát. Meghalt 1900. március 14-én.

Ezután Heller Agost tett jelentést a londoni III. nemzetközi bibliographiai konferenciáról és az Akadémia kiküldöttéként volt jelen.

A folyó ügyek során Szily Kálmán főtitkár első sorban a halottakról emlékezett meg kegyeletes szavakkal. A közel napokban Imre Sándor rendes és Hermite Károly francia matematikus kültágot ragadta el a halál a tagok sorából. A Wodáner-alapítvány ügyében, amely a folyó évtől kezdve évenként két-két kiváló tanítót jutalmaz 1000-1000 koronával, megalakult a bizottság, amelynek tagjai az Akadémia elnökei, osztályelnökei és titkárai, továbbá a minisztérium és az országos tanítóegyesület kiküldöttéi. És minthogy véleményadásra leginkább a legutóbbi testület van hivatalva: annak elnöke, Lakits Vendel fog jelentést tenni az Akadémiának.

Az Oltványi jutalomra pályámú nem érkezett, miért is a történelmi bizottság új pályafutókat kitűzését határozta el. A Fáy-jutalom: Egy politikai számtan megírására, az Akadémia a III. osztály aianlata alapján Bogdy Samut bízta meg. Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselő az Akadémia Széchenyi-muzeumának ajándékozta gróf Széchenyi István 11 darab levélt melyeket 1845-46-ban nagygyűjtésnek, Hertelendy Károlynak a Balaton-gőzhajózás létesítése érdekében írt. E levelek eddig teljesen ismeretlenek voltak.

○ **A Kisfaludy-Társaság ülése.** A Kisfaludy-Társaság január 30-án, szerdán délután 5 órakor a következő tárgysorozattal tartja rendezés havi ülését az Akadémia kis termében: 1. Folyó ügyek. 2. Anyám-nak, költemény Jakab Ödön r. tagtól. 3. A kurucok Párisban, vígjáték Berzók Árpád r. tagtól. 4. Carmen secularé, költemény Hegedűs István r. tagtól. 5. Az Énekek Énekéből, műfordítás Kálmán Károly vendégtől, felolvasás Radó Antal r. tag. 6. Zárt ülés.

○ **Szociál-paedagógiai értekezletek.** Az Országos Slójd Egyesületben tegnap számos paedagogus értekezletet tartott gróf Teleki Sándor elnökletével és elhatározta, hogy szocial-paedagógiai értekezleteket fognak tartani a nevelés intenzívebb gondozása céljából. A derék mozgalom kezdeményezői: Bánó József, Bardócz Péter, Csáky Elek, Gergely István, Górzó Dénes, Guttenberg Pál, Gyuriss Géza, Hajnal Adolf, Lohr Lajos, Martos Ágoston, Moussong Géza, Nádas Sándor, Nagy László, Németh Gyula, Pályi Sándor, Peres Sándor Pfeifer Ignácz, Révhegyi Iván, Sánta Lajos, Sturcz György, Vikár Béla, Walter Károly ma egy lelkes hangú felhívásban körvonalazzák az értekezletek célját. Az értekezletek elé kerülő problémák a következők: A az iskolák meglátogatása, a szülők estéje, gyermek-otthonok kirándulások és játékok, iskolai műhelyek s iskolakertek, iskolaközelesek ipari és mezőgazdasági foglalkoztatása, az iskolából kiképzett elemek szántartása, inaskarrier, a gazdasági ismétők iskolák hatásköre népkönyvtárak és olvasóknuszok a serdültebeknek, university extensionok a felnötteknek s university settlementek és népothonok. Az első értekezlet január 27-én, vasárnap d. u. 4 órakor lesz meg a Kézimunkára nevelő országos Egyesület helyiségében (VI. kerület, Teréz-körút 31. sz. II. emelet.)

SPORT.

*, **Országos tornaverseny.** Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter rendelete — mint haljuk — mártand országos ifjúsági tornaverseny előkészületeit. A miniszter már évekkéle ezélt rendeletet adott ki, amely szerint u. n. kerületi tornaversenyek évente, országos ifjúsági tornaversenyek pedig öt évenként tartandók. A legutóbbi országos verseny a millenniumi

ünnepségek keretében 1896 júniusban volt. Mintegy 5000 tanuló vett részt benne. E verseny első napján, amint köztudomású, 5 felsőge a királyi is megjelent s gyönyörködött a dalias magyar ifjúsági csapatok felvonulásában. Az idei verseny ez év tavaszán lesz. A miniszter körreedeletet ad ki, amelyben utal az országos versenyek jelentőségére nemcsak azon szempontból, hogy az ifjúság nemes versengése a testedzés terén fokozódik, hanem nemzeti szempontból is, amennyiben alkalmat szolgáltat arra, hogy a haza minden tájékaíróit egybegyűlt itják egymást megismerjék s nemzeti szolidaritásuk tudatában megerősödjének. A miniszter a verseny ügyeinek intézésére nagy bizottságot alakít, amelynek alakuló ülése február első napjaiban lesz a közoktatási minisztérium tanácstermében. A nagy-bizottság tagjainak szóló miniszteri meghívók a legrövidebb idő alatt szét fognak küldetni.

FARSANG.

○ **A Csak Szorosan Magyarországi Könyvkereskedősegek Egyesülete** vasárnap mulatságot rendezett, amelyet hangverseny előzött meg. Nádor Ede zongorajátéka után Gara József ötletes fölolvastást tartott. Kornay Margit két operett-áriát érzéssel és a megfelelő pintoirzással énekel, bajos produkcióit zajosn megtapsolta a közönség. Szendrey László és Grünwald Aranka sikeres számai után Sárkány Zelma szavalt. Kornay Margit Kozma Andor egy drámai költeményének előadásával szavaló kvalitást mutatta be. Svoss Sándor hatásos hegedűszóloija lejezte be a hangversenyt.

○ **Áltáros bál az Operában.** A Nemzeti Színház és a Magyar Királyi Operaház nyugdíjintézetéi javára február hó 9-ikén rendezendő áltárosbál iránt nagy az érdeklődés. A belépőjegyeket február 1-től kezdve árusítják a bál alkalmára a nézőteret és a nagy színpadot egy órási teremmel alakítják át, amely gyönyörű díszleteivel igazán ritka látványosságot nyújt. A nagy színpad mögötti ügnyvezeték kis színpad egy órási sátor alott, amelyben keleti szőnyegekből felépült apró kisebb sátrak lesznek.

○ **Atléta-bál.** Az atléta-bálon a bálányai tisztet újabban öv. gróf Almassy Györgyné, Zichy Zenke grótnó, Blaskovich Elemérné, Waldeck Kornélia grótnó, gróf Szapary Pálné, Przediecka Lujza grótnó, gróf Vay Gáborné, Zichy Márta grótnó, valamint gróf Zichy Jánosné és Zichy Margit grótnó is elvállalta. A bálon előreláthatólag nagy számmal vesznek részt a 16rangú világ hölgytagjai. A király ő felsége tudvalevőleg megengedte, hogy a bálakon résztvevő udvarképes hölgyek ez alkalomkor az udvari gőzható levessék.

TÖRVÉNYSZÉK.

A braganzai herceg váltója.

— Királyi herceg a bíróság előtt. —

Budapest, január 28.

Lefkovich-Lukács Máttyás hosszú idő óta gavalérl-jellemekre spekulál. A gavalérl szőzra a pénzt, a gavalérl tönkre teszi magát, a gavalérl nem tekint a kamatlábra, röviden: a gavalérl kész áldozat.

A hírhedt pénzügynök nagy szakismerettel és kész rutinnal kezelte az áldozatokat. Meglepte a gyöngye pillanatot, tudniillik a pillanatnyi pénzzavart. Mikor megtudta, hogy a gavalérl sokat vesztett kártyán, vagy barátját változtatott, megjelent kifogástalan eleganciával és fölajánlotta a segítségét.

Ez a segítség az anyagi pusztulást jelentette. Olyan, mint mikor a lejtőre jutott emberen barátságosan lódtának egyet, hogy gyorsabban guruljon.

Lefkovich-Lukács mellett Vargha Antal csak segédalak volt. Az utóbbi az uzoratókét képviselte, de a machinációkat Lefkovich-Lukács végezte.

A cég az utóbbi időben nagyon mérsékelt sikerrel operált. A könnyelmű gavalérlök faja veszedelmesen pusztulni kezdett. Nevezetesen azoké a gavalérlöké, kik a könnyelműen aláírt váltókat beváltani képesek. Mit ér, hogy horribilis proviziókat fizettek, ha a tőkével adósak maradtak.

A Lefkovich-Lukács és társa cég más alapokra fektette az üzletet. Ha kevés a gavalérl, told meg egy nullával. Nem a gavalérlt, hanem az általa aláírt váltóösszeget. 4000 koronából lesz 40.000 korona, 5000 koronából 50.000 korona.

Ezzel a módszerrel közelítették Herczeg József braganzai herceghez, mikor megtudták, hogy a herceget meglepte a gyöngye pillanat, a pillanatnyi pénzzavar.

A herceg hadnagy a Debrecenben állomásozó ötödik huszárezredben. Tavaly a Jockey-klubban nagyobb összegeket vesztett. Ezt meghallották Lukácsék és lerándultak Debrecenbe fölani a segítségért. A herceg aláírt egy 4000 koronás, majd egy 5000 koronás váltót. Külön becsületbeli nyilatkozatot is adott, hogy váltóadósságát megfizeti. A nyilatkozatban óvatosan mellőzték a váltóösszeg megnevezését.

A cég bankot jálszott a fiatal braganzai herceggel. Bandita merészséggel kockára tett mindent. A számitás az volt: a meghamisított váltó s a becsületbeli nyilatkozat kényezre alatt a fiatal herceg fizetni fog. Nem tartották valószínűnek, hogy egy királyi herceg egy váltóhamisítási bűnperben mint tanu megjelenjen. Ha nem jelenik meg, akkor a törvény tehetetlen velük szemben.

Nos, a gavallér-cápák csalódtak. A fiatal herceg megjelent. Ott volt a mai tárgyaláson és vallott eskü alatt. Katonás léptekkel, huszár-uniformisban állott a bíróság előtt és a leghatározottabb formában jelentette ki, hogy a váltóösszeg meg van hamisítva.

Ez volt az első eset, hogy királyi herceg állott magyar bíróság előtt. Mielőtt a törvényszék megidézte, felírt az igazságügyminiszterhez, hogy döntse el, vajjon Ferenc József braganzai herceg tagja-e az uralkodóháznak, vagy bírja-e a területkiváltság jogát? Amint a herceg erről értesült, azonnal értesítette ügyvédje útján a törvényszéket, hogy kész megjelenni a tárgyaláson.

A folytatálagos tárgyalást mára tűzte ki a törvényszék. A folyosókon veszedelmes sokaság gyülekezett össze annak a hírére, hogy a braganzai herceg vallani fog. De ezt a vallomást csak kevesen hallgatták. Őt rendőr őrizte a bejáratokat s a kíváncsi sokaság azzal volt kénytelen beérni, hogy jönni és távozni lássa a ritka törvényszéki vendéget.

Az ítélőtanácsban ma is Bakonyi Kálmán bíró elnökölt. A vádhatóságot Magyar Gyula kir. alügyész képviselte, védők dr. Vaisz Sándor és dr. Visontai Soma voltak.

A herceg jogtanácsosa, dr. Stiller Mór, kíséretében jelent meg s a pörös felek számára fentartott szobában várakozott, míg az ítélőtanács elé szölitették.

A törvényszék előbb dr. Stiller Mór ügyvédet hallgatta ki. Dr. Stiller elmondta, hogy a herceg egy napon magához kérte őt s közölte vele, hogy Vargha és Letkovics váltót hamisított a nevére. Az ügyvéd beszélt Varghával és az ügynökével, akik egész határozottsággal azt állították, hogy a váltó eredetileg is negyvenezer koronáról szólt. A váltót be is pörölték s nyomban ezután megötötte Stiller a vádlottak ellen a fenytölt följelentést. Két nappal később, mikor letartóztatták őket, Vargha ügyvédje fölajánlotta dr. Stillernek, hogy kiadja neki minden ellenérték nélkül a váltót, ha a följelentést visszavonja. Dr. Stiller nem fogadta el ellenérték nélkül a váltót, hanem fizetett érte negyzezer koronát s a panaszt visszavonta.

Az elnök: Mit mondott önnek a herceg, menyit kapott e a hamisított váltóra?

Dr. Stiller: Negyzezer koronát, de annak a felét provizórra és kamatra visszaadta.

Most a hercegre került a sor. A fiatal szöke hadnagy kardjára támaszkodva, szapora szóval felelt a kérdésekre. Kihallgatása német nyelven történt, mivel kijelentette, hogy nem tud elég jól magyarul.

Az elnök: Tanuként jogom kihallgatni királyi fenségédek, s vallomására esküt kell majd tenni. Figyelmeztetem tehát az eskü szentségére. Ismeri a vádlottakat?

— Igen.
— Ismeri ezt a váltót? (Fölmutatja neki a hamisított váltót).
— Igen.
— Menyit kapott érte?
— Negyzezer koronát, abból kétezeret elfizettem provizórra és kamatra.

— Hol tetszett a pénzt fölvenni?
— Kolozsvárott, a fogadóban.
— Ki olvasta le a pénzt?
— Lukács.

— Milyen összegről szólt a váltó, mikor fenségédek aláírta?
— Negyzezer koronáról.
— Nem tűnt föl fenségédeknek, hogy a vier és a tauseud közt nagy hézag volt?
— Nem.

— Fenségédek egy becsületbeli nyilatkozatot is állított ki?
— Igen.
— Melyik hónapban vette föl Kolozsvárott a negyzezer koronát?

— A napra nem emlékszem pontosan. De az könnyen volna megállapítható. Azon a napon volt az ugyanis, mikor 13öblönyi ur leánya az eljegyzését tartotta. Erre az ünnepre mentem Kolo svárra.

— A vádlottak azt mondták, hogy ök huszezer forintot adtak fenségédeknek. Igaz ez?
— Nem igaz. Mindössze negyzezer koronát kaptam.

— Fenségédek tehát Varghát nem is ismerté?
— Ismertem Debrecenből.
— És Lukácsal hogy ismerkedett meg?
— Egy napon meglátott, üdvözetlet hozott Thurn-Taxis nagybátyámtól s azt mondta, hogy halotta, hogy sokat vesztettem a Jockey-Klubban, de ö kész kisegíteni engem a pillanatnyi pénzzavaromból.

— Ki mutatta be fenségédeknek a negyvenezer koronás váltót.
— Dr. Hartmann mutatta föl Budapestben.
— De Bécsben is emlelté dr. Hartmann, hogy királyi fenségédeknek egy negyvenezer koronás váltója is van Varghánál, mit méltóztatott arra felelni?

— Azt, hogy az ki van zárva. En egy negyvenezer koronás váltót nem irtam alá.
— Mikor fenségédek Bécsbe ment, akkor is kért Lukácsotól pénzt?
— Akkor nem.

— Április 29-éről van itt egy távirat, melyben ez áll: Szükségem van kettőre. Mit jelent ez?
— Hogy kétezer forintra van szükségem.

— Igaz az, hogy a vádlottak Bécsben is fölkerezték fenségédekét?
— Jelenlétek nálam néhányszor, de én nem fogadtam őket.

Lukács (a hercegehez): Kegyeskedjék visszaemlékezni, hogy Vargha királyi fenségédeknek az én jelenlétemben Kolozsvárott negyvenezer koronát olvasott le; ebből nekem fenségédek negyzezer koronát adott provizórképpen.

A herceg: Nem igaz.
Székvéki bíró: Ismeri fenségédek a bélyegskálát?
A herceg: Nem ismerem.
A bíró: Azért kérdezem azt, mert a hamis váltón negyvenezer koronára való bélyeg van.

A herceg: Abszoluto nem értek a bélyegskálához.

— Mikor vette föl fenségédek az örökséget?
— 1900 szeptember 7-ikén.

Dr. Vaisz: Nem figyelmeztette fenségédekét valaki, hogy óvakodjék Lukácsotól?
A herceg: Nem.

— Az inasa sem?
— Az sem. Csak figyelmeztetett általában, hogy legyek óvatos.

— Nem lehetséges, hogy a váltón az összeget akkor töltötték ki, mikor fenségédek a pénzt fölvette?
— Nem. A váltót Lukács már kitöltve hozta magával.

— Nem lehetséges az, hogy a váltó eredetileg csakugyan negyvenezer koronáról szólt, de a vádlottak úgy telebeszéltek fenségédek fejét hogy nem vette észre, mikor aláírta, hogy milyen összegre van kiállítva?
— Ez lehetetlen.
— Mért?
— Mert jól megnéztem a váltót, mielőtt aláírtam.

Visontai: Kegyeskedjék megmondani tanu ur, vajjon akkor, mikor a pénzt fölvette csakugyan olyan kényezre-helyzetben volt-e, hogy külön egy nyilatkozatot is irt alá amelyben becsületesszával fogadja, hogy pontosan fog fizetni?

A herceg: Nekem pénzre volt szükségem.
— A tanu ur egy átuntalott éjszaka után, bizonyos mennyiségű sampányit is ivott a mulatságon. — irta alá a váltót. Nem lehetséges, hogy ilyen körülmények közt elkerülte a figyelmeztetést, hogy a váltó negyvenezer koronáról szól?
— Lehetséges.

A herceg ezután letette vallomására az esküt. Azután dr. Hartmann Sándort, mint tanut, szembevitették a herceggel. Dr. Hartmann a szemébe mondta a hercegnek, hogy Lukács azért nem mert fömenni a Hungária-szalóba, mert a herceg azzal fenyegette, hogy lelvi. Ezt a fenyegetést a herceg a szembeállítás után beismeri.

Hollesch János komornyikot hallgatta ki még tanuképpen a bíróság.
Az elnök: Mit tud a kolozsvári kölesönről?
— Eljegyzés volt Bööny intendánsnál. Ez alkalommal volt Lukács Mátyas Kolozsvárott. Bejelentette magát a hercegnek, aki fogadta is. A tanu előtt a herceg semmit sem titkolt. Amikor takarított, a herceg pénztárcáját az asztalon találta azon a napon, amikor a pénzt Lukácsotól fölvette. Százásokat látott benne, ne nem sok volt. Ezer forint körül lehetett a tárcza tartalma.

— A multság után nem látszott a herceg álmosnak?
— Két óra hosszat aludt ugyan, de nem volt mámoros.

— Kártyzott-e a herceg a multság alkalomával?
— Nem. Alig volt a rendesnél nagyobb kiadása.

A bizonyító eljárást a szakértők meghallgatása fejezte be. A váltót a bíróság kiadta Kempner Miklós írásszakértőnek, hogy holnap adjon róla írásbeli véleményyt: vajjon hamisítva van-e az összeg s hogy egytorna tintával irták-e a szövegét? A tárgyalást holnap délelött tizenegy órakor folytatják.

Berlin, január 28. Gróf Bülow tegnapelőtti nyilatkozata következtében a gabonavámok mérséklésére való harc egész erővel meg fog kezdődni. Ebben a harcban a liberálisok és a szocialisták együtt fognak küzdeni. Barth liberális képviselő már tegnapelőtt ezekkel a szavakkal hirdette ezt a szövetséget: Mi liberálisok hűszkök vagyunk rá, hogy ebben a kérdésben a szocialistákkal együtt harcolhatunk.

Madrid, január 28. Tegnapi San Sebastian melletti vihar következtében egy halász-bárka elsüllyedt. A 21 emberből álló legénység a vízbe fullt.

Vilmos császár születésnapja.

Bécs, január 28. Gróf Goluchowski, közös külügyminiszter, tegnapi személyesen gratulált a német nagykövetnek. a német császár születésnapja alkalomából.

London, január 23. Edvárd király tegnapi térszalag-rendhez való gyémántokat adományozta Vilmos császárnak. A lapok közlése szerint ez még Viktória királynő parancsára történt, aki a császárnak ezt a meglepetést szánta volt születése napjára.

Milán király számkivetése.

Bolgrad, január 28. A Milán király számkivetésére vonatkozó törvényjavaslata vonatkozólag kiadott éfólatallal szemben a szkupstinának több tagja annak a konstataálására kérte föl a Magyar Távirati Iroda tudósítóját, hogy a kormány részéről csakugyan intézkedeznek ilyen értelmű felszólítást, de ök azt határozottan visszautasították.

A délafrikai szabadságharc.

London, január 28. Lord Kitchener táviratozza Pretóriából 26-iki kelettel: Cuningham tábornok tegnapi Middiefontein és Koperfontein mellett harcba keveredett Delarey csapatainak. Paddington, aki Ventersdorp felől észak felé nyomult előre, a boerok oldalát fenyegette, mire ezek visszavonultak nyugat felé. Az angolok részéről megsebesült két tiszt és harminchét ember, elesett négy ember.

Az e hó 17-én vívott lychtenburgi ütközetben három ember elesett és kettő megsebesült, néhány hadista pedig fogságba esett, de később elbocsájtották őket.

Smith-Dowrien, aki Wontersfontein felől Carolina felé vonult, ahol boerok gyülekeztek össze, öt óráig tartó harcba keveredett az ellenséggel. Az ellenséges csapatokat, amelyek nagy haderővel tartották megszállva a folyó partját, végül kivertek hadállásaikból. Az angolok részéről elesett egy tiszt és két ember, megsebesült tizenhárom ember.

Lorenzo-Marquez, január 25. Az angol kormány egy épületet vásárolt a kormányhivatalok elhelyezésére.

Pétersvá, január 28. A Novoje Vremjának jelentik Londonból: Viktória királynő kevéssel halála előtt a délafrikai háboru befejezését kívánta. Ezt a kívánságát a német császár jelenlétében fejezte ki s a császár késznek nyilatkozott arra, hogy Anglia és a boerok közt a közvetítő szerepét elvállalja.

A sacharin ellen.

Berlin, január 28. A képviselőházban Erffa felhívja a pénzügyminiszter figyelmét a zacharin-kérdésre. Magas sacharin-adót követel, mert a cukor-fogyasztás csökken és ez által a fiskus károsodik.

Miquel pénzügyminiszter kijelenti, hogy a sacharin-törvény megalkotása a birodalom dolga. Még ebben az ülészkabban fognak ily javaslatot a birodalmi gyűlés elé terjeszteni. A megadótatáson kívül még további represszív intézkedéseket terveznek, melyekről most tanácskoznak. Az erre vonatkozólag kifejezésre jutott nézetek nem messze térnek el Erffa képviselő kívánságaitól.

A kínai bonyodalom.

Berlin, január 28. Egy Csingtauból ideérkezett jelentés szerint a Kiaocsoo terület kormányzója Jeschke tegnapi bétífuszban meghalt.

Sanghai, január 28. Egy kínai lap szerint Oroszország beleegyezett, hogy Mandzsuriait ismét átadja Kínának és nem követel hadi kárpótlást.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 28. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Az enyhe időjárás lanyha irányzatot eredményezett az itteni határidőüzletben. Részvétel hiánya miatt üzlettelenség uralkodott a piacon, amelynek árfolyama sokban hasonlít a szombathoz. A rozs ára javult. Kötettek: Buza tavaszra 7.82, rozs tavaszra 7.77, zab tavaszra 6.48, tengeri május-juniusra 5.37. Csöndes irányzat mellett változatlanok maradtak az árak a készárak piacán. Eladtak: Buza tavaszra 7.83, rozs tavaszra 7.74, zab tavaszra 6.42, tengeri május-juniusra 5.38 korona.

TÁVIRATOK.

Bécs, január 28. Anna Mária Terézia főhercegnő és Hohenlohe-Bartenstein János herceg esküvője február 12-én lesz Salzburgban. A főhercegnő renúnciációja február 6-án lesz a Burgban.

Bécs, január 28. A király ma magánkihallgatáson fogadta Mihajlovics György orosz nagyherceget és nem sokára azután a nagyherceg szállására hajtatott, de a nagyhercegi párt nem találván otthon, leadta névjegyet.

Berlin, január 28. A Norv. Allg. Ztg. szerint Vilmos császár születése napján Richthofen államtitkárnak a valóságos titkos tanácsosi jelleget és az excellenciás címet adományozta, Lichnowski követnek pedig a II. oszt. vörös sas-rendet a tügyfalomballal.

Barcelona, január 28. Frigyes főherceg és leányai ma ideérkeztek; a hatóságok fejei fogadták őket.

Berlin, január 28. A birodalmi gyűlésben a költségvetés mai tárgyalásánál Singer heves szavakban fordul a jobboldal ellen, mely napról-napra a kenyér-és gabona uzsora mellett küzd. A birodalmi kancellár szombaton kapitulált az agráriusok előtt. A politikai cseriberét nyíltan hirdették oly ház előtt, mely csak karrikatúrája a népképviselőnek.

Az elnök ez utóbbi kifejezés miatt rendreutasítja a szónokot.

KÜLÖNFÉLÉK.

Uj ösvényen.

Te rád várakoztam.
Itt vagy: — köszöntelek.
Áldom a jó sorsot,
Hogy hozzád vezetett.

Úttalan utakon
Jártam, tévelyegtem.
Ugy-e te jó útra
Téritsz vissza engem?

Bálványok oltárán
Áldozatom égott,
Nem fogok többé más
Imádni csak téged.

Ugy-e, hogy meghallgatsz?
Tárd fel a lelkedet —
S áldom a jó sorsot,
Hogy hozzád vezetett.

Csorgó Hugó.

+ **Rudini és Verdi.** Egy alkalommal, évekkor elzött, Rudini akkori olasz miniszterelnök Monzából Génába utazott. A vonat esti hét órákor ért Genuába s minthogy itt husz perccig állott, Rudini miniszterelnök lezárt, hogy a hatóság képviselőinek az üdvözlését fogadja. E közben egy másik kocsiából Giuseppe Verdi száll ki. Az állomásfőnök, amint megpillantotta Verdét, akit személyesen ismert, engedelmelt kért a minisztertől s az ősz zeneszerző felé ment. Rudini visszahívta:

— Ugyan kérem, mutasson be a mesternek.

S azzal kalapját a kezében tartva, Verdi felé ment, aki mosolygón köszönve közeledett. Rudini örült, hogy a leghíresebb élő olasznak hódolatát fejezheti ki.

— Sohasem voltam még olyan boldog, amikor egész Olaszországot képviseltem, — mondotta — mint most, amikor önnek viruló egészségeért szerencsét kívánhatok.

Verdi mosolyogva hálálkodott. A két nagy ember azután még tíz perccig beszélgetett, amire Rudini még egyre födellen fejjel a mestert a váróterembe kísérte. Verdi azután vonatra ült és Bussetoba utazott.

+ **Verdi és a gyorsfényképezés.** Csak nemrégiben történt meg *Krisztianában*, hogy angol turisták meglesték *Ibsent*, amikor szokott sétájáról a kávéházba ment s erőnek erejével is le akarták fényképezni a gyorsfotografáló masinájukon. *Ibsen* észrevette a szándékukat és visszafordult, de az angolok nem távoztak; amikor a nagy drámaíró folytatni akarta utját a kávéház felé, megint csak a mellének szegeszték az ördögös kis masinát, míg végre *Ibsen* úgy menekült a fényképezéstől, hogy aznap lemondott a kávéházi szokott pihenőjéről és befordult egy mellékutca. *Verdével* is megessett ugyanez az eset *Montecatini*-ben, ahol a most elhunyt zeneszerző a nyarat szokta tölteni. A mester *Stoltz* asszonnyal, az egykor ünnepeit énekesnővel sétálgatott az árnyas fák alatt, amikor elébe toppant két ur, mind a kettő gyorsfényképező masinával felfegyverkezve.

— *Mester, megengedi, hogy lefotografáljuk?* — kérdezte minden teketória nélkül az egyik. Azzal már igazították is a készüléket mind a ketten.

Verdi hátat fordított az amatőr fotografusoknak, aztán foghegyről felelt:

— *Ha már meg is cselekszik az ilyen gonoszokat, legalább ne zvarnák az embert!*

+ **Egy paraszt Verdéről.** Sokat neveitek évekkor elzött egy pompás kis történeten, amely Verdi és egy olasz paraszt között esett meg.

A már javakorban levő földművesben mindig erősebb lett a vágy, hogy egyszer végignézhesen ő is egy Verdi-operát. Végre hosszas huzavona után egyszer Milanoba utazott s ott az operaházban végighallgatta *Aidát*, amely azonban éppenséggel nem tetszett neki. Irt is Verdinek másnap levelet, amelyben elmondja, hogy azért a darabért ugyancsak nem volt érdemes Milanoba járni. A szarkaláb-betűkkel megirt levél végén az öreg paraszt arra kéri az agg zeneszerzőt, hogy térítse meg neki legalább az utiköltséget, meg azt a kiadást, amit vacsorára költött.

Verdi a dolgot tréfás oldalról fogta fel, s az utiköltséget megkötve az elégedetlen földművesnek, ezt a levelet írta neki:

„Kedves öregem! Sajnálattal értesültem levelemből, hogy önnek *Aida* nem tetszett. Azt a kérését, hogy térítsem meg az utiköltséget, íme teljesítem. De a vacsora-pénzt nem küldöm meg, mert hisz vacsorálhatott volna otthon is, vagy akár hozhatott volna vacsorát magával hazulról is.

Remélem, hogy más alkalommal egy másik művem jobban tetszik önnek. Híve: Verdi.”

+ **Jég a forró földön.** India egyes vidékein már ösdióktól fogva felhasználják a föld hőszigetelését jégnyerés céljából: lapos, lakaos találatotlenek meg vízzel és lapos mélyedésben rizzsalmára helyezik. Ha a körülmények kedveznek, még — tizenöt, sőt husz fok hőmérséklet mellett is jelentékeny mennyiségű jég képződik. Hasonló módon készílik a jeget az *Oaxaca* völgyének (*Meziko*) lakói is. Téli éjszakákon számos, vízzel feltelkenő helyre az időre és reggelre mintegy három milliméter vastag vízréteget találnak már a teknőkben, amit jégveremben raktároznak el. A jégvermet egy vastagon befedik földdel. Az így beraktározott jégtáblák egy tömbbő fagnak össze és ezeket táblákba vágva, ösvéteken a városba szállítják s ott elárusítják.

Szentül meg volt győződve, hogy Zinát ez életben nem látja többé; most már csak az volt a vágya, hogy ne keserítse el számukra ezt a néhány órát, amelyet még együtt tölthetnek.

Leült melléje a dívánra.

— Akiknek ilyen nehéz küzdelmet kell végigküzdeniök, mint nekünk, meg kellene edzeniök szívöket tulgyengéd érzelmek ellen — veté oda Andrej.

Levert volt s semmi kedvet sem mutatott arra, hogy új vitakozásba fogjon. De most Zina lépett fel támadólag. Az utolsó időben maga is sokat gondolkodott erről a kérdéssről. Nem akarta, hogy Andrej abban a tudatban hagyja életét, hogy végre is meghazudtolta, amit csak az imént olyan nagyra beszült.

Miért nem fogadod el mindjárt Neesajev nézetét, szölt némi gunyos célzással, — s mért nem mondd, hogy a forradalmár annál közelebb jár a tökéletességhez, mennél jobban hasonlít egy fakolonhoz. Minden erős emberi érzés gátol és leköti. De hát mit érnek azok, akiknek nincsenek érzései?

— Összetévesztesz két teljesen különböző dolgot, felelt Andrej kitérőleg.

Zina éppen feladni akart, amikor valami egészen megszakította a beszélgetésüket.

— Maradjanak csak csendben egy percre, mintha kopogást hallanék, szölt Andrej.

Hallgatóztak. Nem kopogás volt, hanem olyan különösen hangzott, mintha valaki finom kavicsot dobálna az ablakra.

— Valami gyerekinny, szölt Zina.

Senkit sem láttak az utcán. Végre is Vullies kinyitotta az ablakot s örömtelt hangon felkiáltott:

— Vaszilij!

Leszaladt, hogy kaput nyisson neki.

Egy pere mulva megjelent az ajtóban Vaszilij hatalmas alakja. Jobbjában bőrönd volt, baljában egy lepedőbe takart nagy csomag.

Andrej és Zina felkeltek, hogy üdvözöljék,

+ **A csokról.** Egy tudós professzor, *Nyrop* Krisztian, kopenhágai egyetemi tanár, könyvet írt a csokról és professzorhoz illően a legkülönbözőbb szempontokból tárgyalja ezt a legedesebb édességet. Érdekes része a szürke dolgozószobában megirt könyvnek például ez:

A csók az ajkizmok szívó mozgásából áll, halkabb, vagy erősebb hang kíséretében. Amde az ajkizmok mozgásából csak akkor lesz valódi csók, ha indoka valamelyes érzelem és az ajkak egyidejűleg élő lényt, vagy tárgyat érintenek. Hogy miképp ízlik a csók? erre nézve eltérök a vélemények. Vencel cseh király szerelmének a csókját így énekelte meg egy akkori poéta:

Mint a rózsza, mikor felnyitja szirmait, hogy harmatot szívjon magába, úgy nyújtotta telém puba piros ajkait.

Ha a nőtl az kérdezzük, hogy milyennek kell lennie a csóknak, ezt felelik: csak az csók, amely édes. A német nők a csók mellől a világról sem engednék el a *szakált*; szerintük a szakállatlan férfi csókja olyan, mint — a sóttalan hig tojás. A dán hölgyek már követelősebbek, nekik már csak az erős csók ízlik.

Nyrop professzor mennyiségtani tekintetből is tárgyalja a csókot? Tudvalevőleg a szerelmesek fölötté pazarok csók dolgában; A derék csóktudós néhány jellemző esettel illusztrálja a tanulmányát. Elmondja egy francia diák esetét, aki elég merész volt megcsókolni egy lényt. A kisasszony ajakát a szenvedélyes csókok azonban kisebeztek és valami veszedelmes ajk-betegséget kapott, amelyből alig lehetett ki-
kúrálni.

E az eset is valószínűleg a professzor ur dolgozó szobájában, a professzor ur agyvelejében született meg, és tudós egyetemi előadásokban is csak arra való, hogy a fiatalság jót mosolygjon rajta és — tovább lopja a legedesebb édességet.

+ **Alumínium-vezeték.** Amerikában végzett kísérletek beigazolták az alumíniumnak villamos munkavégzésre való használhatóságát. Adott vezetőképesség mellett az alumínium súlya éppen felakkorra, mint a réz, szilárdsága pedig annak ötnyolcada. Törések és szakadások aránylag ritkán fordulnak elő az alumínium-vezetéken, ambar némely vonal sok rosszakarata támadásnak volt kitéve, amennyiben az izolátorokat lövés gyakorlatoknál igen alkalmas csököknek tekintették, sok helyen pedig drótokat dobtak a vezetéknek fölé. A drótvégek illesztési pontjait nem forrasztották össze, mert ez idevonatkozó kísérletek nem mutattak jó eredményt, hanem ovális csöbe szorították össze. Minthogy az alumínium kitágulása nagyobb, mint a réz, a vonal szerelése alkalmával nagyobb összehúzódásra kell számítani hideg idő esetére, mint eddigelő.

és megöleljék, mintha csak esztendő utró térne haza.

— Mondiam nektek, hogy kivágja magát, szölt Andrej barátságosan megveregetve barátja vállát, amifől az majd hogy a földre nem bukott.

— Most pedig halljuk, hogy esett, mint esett s mit csinált mostanig?

— Kellemtlen egy história volt, — szölt Vaszilij, egy székbe vetve magát. — Még magam is alig hiszem, hogy kilábaltam belőle.

— Letartóztattak? — kérde Vullies.

— Rosszabb, — szölt Vaszilij, fejét esóválva.

— Mit? Talán kintpadra vittek? — kérde Zina mosolyogva.

— Biztosítlak, hogy annál is rosszabb, — felelt Vaszilij.

— De hát mi az ördögbe történt veled, öreg? — kérde Andrej. — Hát mondd már el, de rendjén.

Vaszilij elbeszélte, hogy jöttek a rendörök, hogyan kérdezősködtek Andrej után, hogyan játszotta a jámbort és végre, hogy kapott engedélyt a szerszámkamarába menni és onnan végignézni a tüzijátékok.

— De hát miért nem jöttél velem, ha már egyszer szabad voltál? — kérde Andrej.

— Bizony, — szölt Vaszilij, a füle tövét varkara — ez lett volna a legokosabb, de nem tudtam, hogy lesz ezután. Aztán meg ugy gondolkodtam, hogy a rendőség rajd csak elunja a várakozást s maguktól is elkötrődik, engem pedig békében hagy. Elhatároztam tehát, hogy még várók.

— Hát azután mi történt? Sokáig vártak még rám?

— Ejjél utánig, — szölt Vaszilij megbotránkozva. — Vagy egy fél órával azután, hogy veled beszéltem, behittak s mulattatni kellett őket. A legfureszabb azonban az volt a dologban, hogy éppen én marasztaltam őket, amennyiben reményt ébresztettem bennük, hogy majd csak előjöz.

(Folytatása következik.)

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Írta: STEPNJÁK.

(57)

Andrej is hallgatott. Kár tovább beszélni is a kérdéssről. Zina el akart és el is fog pusztulni... Meg nem akadályozhatta ezt s makacságáért haragudni nem volt zive. Ebben a különös helyzetben nem birt másképp eselkedni s okai jók voltak. Hanem kinek a boldogságát segíti elő, ha... — „No nősi meg ifju ember, hallgass a szavamra” — idézte Andrej egy népdalból, hogy szabad folyást engedjen legbensőbb érzelmeinek.

Épületes megjegyzését közvetlenül senkihez sem intézte, de legkevesebb Zinához, aki semmiképp sem volt abban a helyzetben, hogy okuljon rajta.

Mégis Zina volt az, aki elkapta a feldobott labdát. Örült az alkalomnak, hogy elterelhesse a beszélgetést a fájdalmas tárgyról.

Gondolatokba merülve az asztalra hajolt és ujjával alakokat rajzolt arra.

— Szerinted tehát ez a mese morálja? — szölt.

Andrej nem felelt rögtön. Zina hátra hajolva a dívánon szeretettel cirogatta kedves macskáját, a sárga Naskát, aki csak az imént ugrott térdére. Várakozó szemével Andrejt követte.

— Természetesen az, felelt végre Andrej.

Hogy is lehetne másképp?

Andrej feltette magában, hogy a lehető legnagyobb belső alázatossággal és megadással fogadja Zina határozatát.

Ami egy ilyen jó asszonytól jön, az csak jó lehet.

A protekoló. Mariska Vilmos, budapesti egyetemi tanár, tudvaleg szigorú ember hírében áll, aki nem szereti a beprotégált vizsgázókat. Egyik kandidátus — mint a Magyar Anekdotákos írja — mégis jónak látta, hogy az egyik minisztertől — aki neki nagybátyja volt, — ajánló levelet kérjen a rettegett professzorhoz, aki arról jóakarólag tudomást is vett. A szigorlat napja elérkezett és a jelölt helyet foglalt a vallató széken. Mariska Vilmos ezt a kérdést intézte hozzá:

— Nemde ön az, akinek nagybátyja, a miniszter ur, felhívta a figyelmemet önműre?

— Igen, én vagyok az, nagyságos uram!

— Tudom, hogy a miniszter nem ajánlott oly embert, aki méltatlan erre, hanem ellenkezőleg fel akarta hívni az illetékes körök figyelmét a különleges tehetségre. En tehát, tisztelt jelölt ur, alkalmat fogok önnek adni, hogy egész tudományát kifejtse.

És a tanár egy egész sereg kérdést intézett a jelölthöz, olyan kérdéseket, amikre a legelősebb eszű pénzügyi hivatalnok se tudott volna felelni. A jelölt szerencsésen el is bukott. Azóta senki sem protégáltja magát Mariska Vilmosnál.

Apróságok.

Aggszús: (egy fiatal emberhez): Látja kérem, ez a festmény gyermekkori arcképelem...

Fiatal ember: Szép. Nemde, régi mesternek a műve?...

A: Ejnye, otthonhagytam a pénzem. Ugyan kérlek, adj kölcsön hat krajcárt villamosra.

B: Igazán sajnálom, csak ötforintos van nálam.

A: Sebaj, add csak ide, fiakkoren megyek majd haza.

Egy tapasztalt ur (monologizál): Az asszony a sorsnak legsúlyosabb csapásait is csodálatos erővel tudja eltűrni, — csak a nyelve mozoghatson szabadon.

Apa (a cirkuszban): Látod Palika, az a kis kutya mily jól tud szólni? Szégyelheted magad, te négyest kaptál a számtanból.

Palika: Jól van, papa, de csak kérdezd ki azt a kis kutyát a földrajzból, majd meglátjuk, mit tud.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Karthausi 18. Budapest. Sajnálom, hogy nem tudok önnek pozitív választ adni, mondván: — menjen férjhez vagy: — várjon. Kegyednek okvetlenül éreznie kell, hogy az nem megy csak úgy; így idegen ember, aki a viszonyokkal is éppen csak egy levél alapján ismerős valamiképp, nem adhat olyan tanácsokat, amelyek egy életre szólnak. Nagy könnyelműség volna tőlem a válasz s megtörténhetné az is, hogy évek múlva szemrehányást kapnék öntől és joggal. — Azt kérdezhetné tőlem, hogy: — ha én képtelenséget kívántam tőled, miért nem voltál hát te okosabb. Miért nem világosítottál föl, hogy: — ugyan, ugyan kisasszony, nekem nem az a dolgom, hogy látatlanban frigyeket küssék és frigyeket bontsák. — Ez az oka annak, hogy a kérdésre nem válaszolok olyan határozottan, amint azt talán ön megkívánja tőlem. Impresszióim mindenestire vannak s azokat szívesen közlöm önnel. — Levelében ön csak arról beszél, hogy egyik is tesz nekünk, a másik is. Egyik inkább, a másik kevésbé. Egyikhez szívesebben menne férjhez, a másikhoz kevésbé szívesen. Ez a hang már magában is olyan megfontolt, hogy én nem hiszem, hogy bármicsoda megmondatlanságra ragadtassa el magát az, aki így beszél. Egyik tetszék meg a másik tetszés között nem látom azt a nagy különbséget, ami például meg kell hogy legyen egy kis rokonszenv és egy nagy szerelem között. Ott aztán még megkockáztathat az ember annyi jó tanácsot, hogy a szerelmet nem kell egészen mellőzni egyéb okok miatt, mert megeshetik, hogy megbosszulla magát. Erről azonban itt nincs szó, vagy nem értettem meg jól a levelet. Ön tudniillik csak annyit ír, hogy az a fiatal ember, aki még csak egy esztendő múlva jut diplomához és Isten tudja, hogy mikor kenyérhez, álmatlan és étvágytalan s ezt el is panaszkolta önnek. Ebből látta ön, hogy szerelmes. De hogy ön szerelmes volna bele, arról nem beszélt. A szerelemnek pedig csak így kölcsönösen van értelme. S az az ur se tett eleget a szerelmes ember kötelességeinek azzal, hogy álmatlan. Más lenne a helyzet, ha ő a helyett azt mondta volna önnek, hogy — elég fiatal vagy, várj reám két esztendőt. Eljövök utánad. Erről sincs szó, tehát ön békeséges megnyugvással azt cselekedheti, amit a saját józan belátása tanácsol.

(Th. Z.)

H. E. A Mészáros-pályázaton legközelebb csak társadalmi dráma vehet részt, a történelmi darab díját ugyanis Szondi Sándor elnyerte. A pályázatot még nem írták ki. Egyébként a pályamunkát a Nemzeti Színházhoz kell beküldeni. Az eredményt a beküldési határidő lejártá után egy fél évre hirdetik ki.

T. G. Nem az a festő az, akit ön gondol. Az ön képei, ha helyesen írta meg nekünk a szignumot, Böhm Páltól, az ismert jeles magyar életkép-festőtől valók, aki most Münchenben. Miután arcképek, aligha értékesítheti őket.

L. J. Szikesfejevár. 1. A hiteles statisztika elkészítése végett történik. 2. A kiadói hivatal elintézte. 3. Egy leánya van. 4. A vallás kérdése nem jó számba. 5. Kerestény. 6. Tréfa az, még pedig a javából.

B. A. A régi "lapoknak is meg van a váltóerejük, mennyiben azokat akkor állították ki, amikor még érvényesek voltak. Mindenesetre tanácsos azonban őket új váltókkal kicserélni.

F. A. Gyula. Szomorú dolog biz ez, kár azonban publicitást adni az ilyen üzelmeknek, mert az a vállalkozás még az ilyen reklámot is hasznosítja. Szíves üdvözlét a figyelmességéért.

B. S. A kérdezett tárcát *Latzkó Andor* írta a Budapesti Napló 1900 december 9-iki számába. Az illető számot megkaphatja a kiadói hivatalban.

Sz. J. Nagyvárad. F. E. Korpona. L. B. Temesvár. Egy estlapp jelentette a kérdezett dolgot. A plébános lakhelyét az estlapp Nagy-Ocsének írta, amely helység valóban nincs a helységnevtárban.

N. A. Dombó. 1. Bizony a paragrafus alól nincs kivétel, a megőrzés tehát hiábavaló. 2. Sorsjegyeiről az illető rovatban találja a választ.

S. Zs. Sátorfalja-Ujhely. Lehetetlen dologról vitáztok. Oriási beteketés kellene egy olyan vállalkozáshoz.

S. F. A beküldött verse már másutt megjelent, mi nem közöljük másodsorra. Egyébként a terjedelme miatt is bajos volna neki helyet szorítani.

Ibolya. A próbálkozás bármilyen munka terén sem árt. Fogjon tehát ahhoz a munkához, amelyhez a legnagyobb a kedve.

A. K. Zs. Löcse. Levelét nem kaptuk meg. Szíveskedjék megismételni a kérdését, szívesen válaszolunk reá.

— **an — az.** Szomorú valóság, amit ír, reménykedjünk, hogy a bajokon segíteni fogunk.

H. J. Losonc. A beküldött versekről legközelebb közlünk bírálatot.

K. A. Az illető vállalkozás belső ügyei ismeretlenek, kérdésére tehát választ nem adhatunk.

G. Zs. Ság. Rózsa dominó nincs.

S. S. S. Levél meg.

B. E. A fogalmat ön értelmezte helyesen.

KÖZGAZDASÁG.

A bécsi borszédelgés.

Budapest, január 28.

Furesa is, kellemetlen is oly dologgal foglalkozunk, mely tisztára osztrák, illetve bécsi ügy. Mivel azonban a mi tisztességes kereskedelmünk érdekében napvilágot látott közleményünk volt okozója a „bécsi borkereskedők szövetsége” legújabb mozgalmának, — nem szabad ezt minden megjegyzés nélkül hagynunk.

Folyó hó 24-iki számunkban „a leplezett hipokrizis” cím alatti közleményünk, úgy látszik, alaposan rájlesztett a bécsi borkereskedőkre. Ugyanis azt olvassuk a *Neue Freie Presse* tegnapi számában, hogy a bécsi borkereskedők klubja, a borhamisításon ért tagjai védelmére, az osztrák miniszterelnökhez fordult. Hozzá fordult pedig azért, hogy nála a bortermelőket bevédelje, hogy ezekre hárítsa át a klub tagjainak büncit az által, hogy bemutatott 50, állítólag a termelőktől szedett oly bormintát, mely a törvényes kelléknek nem felelt meg. Eltekintve attól, hogy nem nehéz dolog ezer meg ezer termelő közül tényleg ötven olyant találni, aki a természet elpancsolja, úgy vagyunk értesülve, hogy az eddigi, Bécsben foganatosított vizsgálatok és büntetések nem is olyan borokra vonatkoztak, amelyek termelőktől szereztek volna be a megbüntetett bornyagkereskedők.

Vonatkoztak azok igenis oly borokra, melyeket a bécsi előkelő bornyagkereskedők oly ólós árban vettek más bornyagrosoktól, hogy a vevőknek mint szakembernek feltétlenül tudnia kellett, hogy ezen a pénzen *szinbert* nem kap.

Bennünket ez az egész bécsi borhajsza csak annyiban érdekel, mert benne a nemzeti belállítást látjuk. A „bécsi borkereskedők klubja” szította a magyar borok ellen az agitációt. Az ő tagjai fáradtak azon, hogy a nálunk sporadice megtörtént visszaélésekről a külföldi fogyasztóközönség minél szélesebb köre nyerjen tudomást.

A mi borkereskedelmünk hírnevét, hitelét, megbízhatóságát rántotta sárba a bécsi klub. A mi panaszainkra terelték a világ figyelmét, hogy ők annál jobban kiaknázhatják a helyzetet. Arra a borra szórtak átkot, amelyet ők tetemes mennyiségben vásároltak. Hiszen a közleményünkben előadott erkölcsi elítélés, melylyel a korneuburgi esküdtsek Franz Leibenfrost, Saha, J. Römer

& Sohn és Cornél Spitzer bécsi cégeket sujtotta, direkté csak oly potom áron beszerzett kotyvalékok forgalomba hozatalára volt alapítva, melyről ezeken tudniok kellett, hogy megvételük nem szabad.

Most már lerántották az álarcot a szenteskedőkről. Bűnös volt az az egynehány magyar borkereskedő, aki borait hamisította. Nem védi azokat senki. De nem-e bűnösebbek azok a bécsi tekintélyes cégek, kik e borhamisításokat az egész világba kikürtölték és maguk vették meg az általuk hamisítottak deklarált borokat? Nem-e bűnösebb a bécsi borkereskedők klubjának érnőre, aki tudja ezt, mégis másokat gyanúsított mindig?

Nem véletlen dolog az, hogy a bécsi borkereskedők klubjának épp vezérferfiak azok, kik kigyót-békkát kiáltottak a magyar borkereskedőlemre és érzékenyen károsították a magyar tisztességes borkereskedelmet. Hisz' állásuk, nyilvános szereplési körük, nagyzási mániájuk bírta őket arra, hogy mindenkire törjenek, aki mellettük meg akart élni. És ime, mégis épp ezek a vezérferfiak, ezek a nagytekintélyű cégek voltak a kifogásolt borok forgalomba hozói. Csak a közömlött napokban kaptunk hírt a *Stift* cégnek elítéléséről. Ujabbán pedig ugyancsak egy nagy, a korneuburgi perben is szerepelt cég ellen indítottak bünvizsgálatot.

A nevezett klub megbélyegzett tagjai hatalmasabbnak vélték titkárjuk, Spitzer Kornél öngyógyító tisztét. Fűnek-fának tartotta ez az az előadásait a magyar borkereskedők garázdálkodásairól. Boldog és boldogtalan előtt hangzott a borkereskedelem purifikációjának szükségességét. Az érnymintaképeit mutatta be minden hivatalos alkalommal klubját, de el nem szolta magát soha, hogy az ő kebelbarátjai kapva-kapnak a hírből magyar lörék után, hogy ezeket jó hangzású cégek alatt és a klub erkölcsi támogatása mellett drágán értékesíthessék. De most rájuk jár a rúd. Sorban rámaszik a bécsi hatóság az érnymintákra. A bécsi borkereskedők klubja ezért határozottan okosabban cselekednék, ha a tagjai támogatására (de alighanem a magyar borkereskedelem és az osztrák bortermelés becsmérlésére) összehívni kért anketét mellőznék. Sem a kémiai tudomány, sem miniszteri rendeletek, sem pedig a rendőrség nincs hivatal, csak a bécsi borkereskedők klubtagjainak vevőket és borainak fogyasztókat szerezni. Vegye mindenki a borát annál akiről tudja, hogy tisztességes, becsületes ember, és hogy tiszta bort ad, ha mindjárt nem is udvari szállító, eszásári tanácsos, vagy több bel- és külföldi rendjel tulajdonosa.

Ipar és kereskedelem.

Az Országos Ipargyógyászati háziipari szakosztálya szombaton délután Gyöcsy Béla szakosztályi elnök elnöklése alatt tartotta ebben a munkaévadban első ülését, melyen dr. Kovács Gyula szakosztályi elnök tett előterjesztést a mostani munkaévad programjáról. A szakosztály egész terjedelmében előadta az előterjesztett munkaprogramot, Glück Frigyesnek azzal a pótjavaslatával együtt, hogy tárgyalásokat indít a szakosztály a helybeli fehérműkereskedőkkel az eddig nagyrészt Ausztriából hozott tehérműnek itthon, háziipari uton való készítése iránt.

A magyar parasztsztyál emelése. (Iria Wiener Moszkó, Budapest 1901. Eggenberger-féle könyvkereskedés, ára 1 K. 60 l.) A magyar parasztsztyál sorával foglalkozik ez a tanulmány, amely kis keretben gondosan kidolgozott rendszeret mutatja be minden parasztagazdaságunk emelésére szolgáló eszköznek. Milyen a kormány és a társadalom e téren foganatosított intézkedései és azok eredményeit röviden jellemzi, a földművelésügyi miniszter működése erősen kidomborodott. Az agrár-államiizmus s a kivándorlás okai és gyógyító eszközei az életből merítették. A gazdasági termelés állapotáról, a pénzügytermelés és állattenyésztés különböző ágazatainak emelését célzó intézkedésekről kikerekített képet ad. Fontosak fe tegeztési a kisbirtok majorsági épületeiről és a munkások lakásokról.

A magyar vasművek és gépgyárak országos egyesülete Förster Nándor miniszteri tanácsos elnöklésével e hó 18-án ülést tartott, amelyen tárgyalásra került a kereskedelmi alkalmazottakra vonatkozó s az egyesületnek a kereskedelmi miniszter által véleményadás végett beküldött törvényjavaslat-tervezet. Ebben azonban nem lévén világosan kimondva, hogy hatályba kiterjed-e a gvári alkalmazottakra is, a részletes tárgyalást a kérdés tisztázásáig a jövő hétre halasztották. Tárgyalták továbbá a kereskedelmi miniszter leiratát, melyben az egyesületet a budapesti keleti kereskedelmi akadémia részére való ösztöndíj alapítására kéri. *Strasser* igazgatónak az akadémiára vonatkozó ismertető előadása után elhatározták, hogy az április havában tartandó közgyűlésnek egy 200 koronás ösztöndíjnak két évre való engedélyezését javasolják oly megszorítással azonban, hogy az csak rendes hallgatónak adható ki, akit nem oly nagyobb vállalat vagy intézet küldött az akadémiára, amely az ösztöndíjat maga is képes lenne megadni; az egyesület tehát fenntartja magának a hallgató személyre a helybenhagyás jogát. Amennyiben pedig kívánatos, hogy a keleti tartományokban teendő kereskedelmi szolgálatokra hivatott tanulóik a gépészet körébe yágó gyakorlati ismeretekre is szert tegyenek,

Iparvállalatok

Table listing various industrial companies and their financial data, including Budapesti téglagyár, Borsod-Abaúj-Tornai, and others.

Közlekedési vállalatok

Table listing transportation companies and their financial data, including Adriai tengeri, Budapesti áru-, and Budapesti vill.

Sorsjegyek

Table listing lottery tickets (sorsjegyek) and their values, including Baszika-sorsjegy, Borsod-Abaúj-Tornai, and others.

Pénznekem és váltók

Table listing exchange rates and financial data for various banks and locations, including Francia bankjegy, London 10 font, and others.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzékek: Hersmag; lucerna magyar 43.—48.— korona, vörös aprószemű 48.—50.— korona, vörös erdei 50.— korona, vörös bánágsi 50.— korona, középszemű 55.—58.— korona, nagyszemű 61.—65.— korona, Dismozsír: budapesti: 55.—55.50 korona, vidéki 55.— korona, Táblaszalonna: légszerítőtű vidéki 55.— korona, városi 4 darabos 42.—42.50 korona, 3 darabos 45.—45.50 korona, tisztolt 15.—15.50 korona 130 darabos 15.—korona, 100 darabos 16.25—16.50 korona, 85 darabos 17.—17.50 korona a-onnali szállításra. Szerbiail szokás szerinti minőség 14.25—14.50 korona, 100 darabos 15.50—15.75 korona, 85 darabos 16.25—16.50 korona, Szilvaiz: szlavóniai 19.—19.50 korona, szerbiai 17.—17.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

Értéktözsde valamivel szilárdabb az irányzat. Prologának 4% mellet simán folyt.

Déli tőzsde üzletellen. Zárlat szintén üzletellen. Bécs, január 28. (Magyar értékek zárlata) 4%-os aranyjárdék 117.05. Itzai és szegedi kölcson sorsjegy 140.—, Magyar vasuti kölcson erztben 100.50. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.—, Magyar leszámlító és penzváltóbank 418.—, Rumuniarany vasutrszvény 458.—, Magyar koronajárdék 92.95, 4%-os Magyar földteherm. kötvény 91.50, Magyar hitelbank r/szvény 668.—, Magyar nyoreményi kölcson sorsjegy 165.40, Kassa-oderbergi vasuti részvény 354.50 Magyar kereskedelmi bank —, Magyar cukoripar —.

Bécs, január 28. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/10-os papírjárdék 98.30, 4 1/10-os osztr. aranyjárdék 117.50, 1800-iki sorsjegy 137.—, Osztrák hitelszervezet 387.50, Angol-osztrák bank 268.—, Bécsi bankgyesztület 456.—, Osztrák-magyar bank 170.2, Déli vasut 107.50, Dunagőzhajózási részvény 739.—, Donányrésztény 293.50 Császari és királyi arany 113.35, Német bankváltók 117.60, 4 2/10-os ezüst járdék 98.20, Osztrák koronajárdék 98.30, 1804-iki sorsjegy 198.—, Osztrák hitelteljesítési részvény 662.50, Unionbank 534.50, Osztrák Länderbank 404.50, Osztrák-magyar államvasut 665.50, Elbavolyi vasut 466.—, Alpei bányászársztény 429.50, 20 frank arany 19.16, Londoni váltóár 240.70, Bécsi tramway Litt B. 256.—, Bécsi Tramway Litt A. 260.—, Lipót kobó —, Az irányzat nyomott.

Bécs, január 28. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelszervezet 662.—, Magyar hitelszervezet 669.—, Angol-Osztrák bank 268.—, Bécsi bankgyesztület 459.—, Union bank 534.50, Länderbank 405.59, Osztrák-magyar államvasut részvény 665.—, Lombard 107.50, Elbavolyi vasut 465.50, Estaknyugati vasut részvény 458.—, Dohányrésztény 293.50, Rumuniarany vasut 460.—, Alpei bányászársztény 429.—, Májusi járdék 66.30, Magyar koronajárdék 93.—, Török sorsjegyek 101.75, Német birodalmi márká 117.66, Napoleon d'or 19.16.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, január 28. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde eleinte nem volt egységes irányzat. Míg a járadékpiacra az állandó pénzbeség következtében egy a beföldi, mint a külföldi járadékok szilárdok voltak, a bányarésztények járadék-résztények is gyöngültek. Kezdeményezés hiánya egy részről, kereslet hiánya más részről nyomatja az egész piacot. Bankok aránylag ártartók, vasutakban egyáltalán nem volt vételök. Northern-pacific részvények New-Yorkra szilárdak. Hajózási részvények bágyadtak. Később az egész piac csöndes volt. Bányarésztények tovább is bágyadtak maradtak. Magánleszámlító-kamatláb 5 1/2%, Ultimópénz 3 1/2%.

Berlin, január 28. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjárdék —, 4 1/10-os osztrák aranyjárdék 99.80, Elbavolyi vasut —, Magyar koronajárdék 93.60, Osztrák-magyar államvasut 142.30, Kassa-oderbergi vasut 83.50, Bécsi váltóár 85.—, Magyar vasuti beruházási kölcson 171.90, Alpei bányarésztény —, Disconto-Commandit 107.20, Altaiano villa-mossági Edison 206.30, Gelsenkircheni 164.50, Laura-kohó 191.25, 4 2/10-os ezüstjárdék 98.—, 4 1/10-os magyar aranyjárdék 98.50, Osztrák hitelszervezet 208.30, Déli vasut 25.50, Károlyi Lajos vasut —, Orosz bankjegyek 216.20, 4 1/10-os új orosz kölcson 96.50, Török dohányrésztény —, Olasz járdék 95.80, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust —, Harpeni 164.80, Az irányzat gyenge.

Berlin, január 28. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4 1/10-os magyar aranyjárdék 98.50, Magyar koronajárdék 93.40, Osztrák hitelszervezet 206.90, Osztrák-magyar államvasut 142.75, Déli vasut 25.75, Estaknyugati vasut —, Elbavolyi vasut —, Orosz bankjegy készpénz 216.25, Buschtienhradi —, Orosz bankjegy —, (Ultimo) Lombard —.

Frankfurt, január 28. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjárdék 98.30, 4 1/10-os osztrák aranyjárdék 100.—, Magyar koronajárdék 93.80, Osztrák-magyar bank 122.20, Déli vasut 25.80, Elbavolyi vasut 117.—, Londoni váltóár 204.49, Bécsi bankgyesztület 115.50, Villamos részvény —, 3 1/10-os magyar aranykölcson 82.20, 4 2/10-os ezüstjárdék 98.10, 4 1/10-os magyar aranyjárdék 98.30, Osztrák hitelszervezet 208.20, Osztrák-magyar államvasut 142.70, Estaknyugati vasut 112.—, Bécsi váltóár 84.90, Párisi váltóár 814.33, Uno bank —, Alpei bányarésztény 216.—, Az irányzat gyenge.

Frankfurt, január 28. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Aróliamok január. Esti forgalom Osztrák hitelszervezet 208.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 25.70, Osztrák aranyjárdék —, Olasz járdék —, Laura-kohó 174.25, Harpeni —, Discont —, Alpei —, Bécsi bankgyesztület —, Csöndes.

Hamburg, január 28. (Zárlat.) 4 2/10-os ezüstjárdék 97.90, 1890. sorsjegy 138.—, Déli vasut 25.60, 4 1/10-os osztrák aranyjárdék 99.90, Osztrák hitelszervezet 208.45, Osztrák-magyar államvasut 142.25, Olasz járdék 95.60, 4 1/10-os Magyar aranyjárdék 98.05, Az irányzat gyenge.

Páris, január 28. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut —, 4 1/10-os osztrák aranyjárdék 100.90, Osztrák Länderbank —, 3 1/10-os francia járdék 101.92, Ottománbank 539.—, 3 1/10-os francia járdék 103.60, Alpei bányarésztény —, Déli vasut —, 4 1/10-os magyar aranyjárdék 99.25, Párisi bankrésztény 106.00, Olasz járdék 94.50, Francia törleszt. járdék 100.25, Osztrák földhitelteljesítési részvény —, Török dohányrésztény 319.—, Az irányzat egyöntetű.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 28. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar eisörendő: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 90—92 fillérig, Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 96—98 fillérig, Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 92—94 fillérig, Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 93—94 fillérig, — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 300 kilogramm felüli súlyban) — fillérig, Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig, Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 88—90 fillérig, Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 86—88 fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 80—84 fillérig. Sertéslétszám 1901. január 26. napján volt készlet 30,545 darab. — 1901. január 27. napján teleltetett 483 darab, 1901. január 27. napján elszállított 1038 darab, 1901. január 28. napjára maradt készletben 29,996 darab.

Napirend.

Naptár: Kedd, január 29. — Római katolikus: Szal. Fer. vt. — Protestáns: Invencten. — Görög-ország: január 16. Pét. lánc. — Zsidó: Teb. 9. — Nap két: 7 óra 15 percek. — Nyugszik: 4 óra 39 percek. — Hold két: délelőtt 11 óra 43 percek. — Nyugszik: délelőtt 2 óra 38 percek. A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor. Nemzeti Múzeum. Régiségárta, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tártá 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg. Országos kóspár az Akadémiában zárva. Természettudományi múzeum délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Természettudományi iparmúzeum nyitva van délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2—5-ig. Mesőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva délelőtt 9—1 óráig. Földtani múzeuma a Stefánia uton, nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig. Belépő díj 1 korona. Magyar kereskedelmi múzeum az iparcsarnokban d. e. 9-től 2 óráig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig. Múzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—7-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig. Iparművészeti múzeum könyvtára nyitva délelőtt 10 órától 12 óráig és este fél 7-től fél 9-ig. Magy. kir. statisztikai hivatali nyilvános könyvtára és térlégyűjteménye nyitva délelőtt 10 órától 1-ig.

Az új Országház kupolacsarnoka és lépcsőháza reggel 9 órától este 6-ig. Belépődíj 1 korona. Alattkért a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. kerületi 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9—12 óráig és délután 3—6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, (a Keleti mintatár és kereskedelmörtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az üzletvetősegé arisztokraták is eszközöl) a városigéti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külügyi piroendtelégek központi üzletvetősege (Magyar kereskedelmi részvényársztény) V., Vaci-körút 32. szám alatt.

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 28. — Anyakönyvi kincvezések. A belügyminiszter Borsod-vármegyében anyakönyvezetőkkel az áróktól kerületbe Gaszner Károly községi jegyzőt, a szörbce Szatimáry Elek községi jegyzőt, anyakönyvezetők helyettesekkel a felső-szolcaiba Mőzer Alajos vasutállomási előjárót, a hecsabaiba Heliczky Samuel községi törvénybíró, a gesztine Szenovvitz Gyula fer. tanító, a nyékibe Kratochwill Aladár segédjegyzőt, Abauj-Tornavármegyében a garbóc-bogdányi kerületbe Felső József jegyzőt irnokot, a felsőmezőiba Grunfeld Mőric segédjegyzőt, a buzitaiba Terna Mihály segédjegyzőt, a felső-dobozsiba Reich Miksa segédjegyzőt, Tolna-vármegyében a miszlai kerületbe Béres Mihály községi irnokot, a szántóiba Bocser Elemér segédjegyzőt, az értenyibe Mundbródr János segédjegyzőt, a felsőnyékibe Tamér Jenő segédjegyzőt, Trencsén-vármegyében a nagy-chivényi kerületbe K. Nagy Gábor segédjegyzőt, Alsó-Fehér vármegyében a balázstváli kerületbe Pongrácz Simon lakareképzéstarti könyvelőt nevezte ki. Uj községek. Az igazságügyminiszter Sánttha Desző tasanádi gyakorló-ügyvédet Tásnádra kir. joggyőzevére nevezte ki. Megerősítés. A vallás-és közoktatásügyi miniszter Schenk Jakab fehértéplomi állami polgári léányiskolai igazgató-tanítót igazgatói minőségében megerősítette. Pályázatok. Állégyző Pancsova város törvényhatóságához febr. 10-ig. — Pénzügyi irodatistat a s-szt.-györgyi pénzügyigazgatósághoz 8 hét alatt. — Adóhivatali ellenőr a kapronci kir. adóhivatalhoz 2 hét alatt. — Beszélőbiztos gyakornok a budapesti III. számú kataszteri helyszínelési felügyelőséghez 6 hét alatt.

Időjelés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, január 28. A depresszió, amelyo tegnapi Skandináviát borította, a Keleti-tenger tájára vonult és jelentékenyen mélyebb lett, míg a maximum ma is dél-nyugatról nyúlik a kontinensra. A nagy nyomási különbségek következtében Közép-és részben Dél-Európában erős, itt-ott viharos szelek uralkodnak. Az idő különben Európászerre tulajdonyom enyhe és csapadékos.

Hazánk északi felében általános esőzés, illetve havazás volt, míg délen csak elvétve esett. A hőmérséklet az éjjel csak a Kárpátokban szállt a fagypontra alá. Kihűlés: Nyugoti szelekkel változókéony, enyhe és helyenkint csapadékos idő várható.

Vizállás.

Table showing water levels (Vizállás) for various locations including Danubius, Tisza, and others, with columns for Jan. 26, Jan. 28, and Jan. 29.

Advertisement for 'RADVANYI L.' featuring an illustration of a man and text describing a medical treatment for various ailments, including 'Aki jó sérvkötőt akar, forduljon bizalommal alantli céghez.'

Haas Fülöp és Fiai Cég

BUDAPEST,

csak Gizella-tér 1. sz. alatt

értesíti tisztelt vevőit és a nagyérdemű közönséget, hogy

kiselejtezték, de jó karban levő

különbéle áruit, ugymint: szőnyeget, butorszőveget, csipkefüggönyöket, portiereket, asztal-, ágy-, flanel- és utazó-takarókat stb. üzletének félemeleti helyiségeiben

mérésékelt árban eladja.

Az eladásra bocsájtott kiselejtezték árak bármikor megtekinthetők.

PSERHOFER J.

vértisztító labdaccai

évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a páratlan házi gyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek s dugulásnak következményei, mint például zavar az epekerengésben, májfájdalmak, szelintalmak, köhika, aranyér stb. — Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hátsz gyökörökön vérszegénység esetében s az ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, sápkór stb. E vértisztító labdacsokat nagy előnye, hogy szeliden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a leggyöngyöbb szervezettel bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacból áll 24 kr. — 1 tekercs, mely 6 doboz, 1 frt 65 kr. A pénz előzetes beküldése után bérmentve: 1 tekercs 1 frt 25 kr. — 2 tekercs 2 frt 30 kr. — 3 tekercs 3 frt 35 kr. — 10 tekercs 9 frt 20 kr.

Használati utasítás mellékelve.

Egyedül készítő és szétküldési főraktár:

BECS.

PSERHOFER J. gyógyszer-tára I., Singerstrasse 15.

Főraktár Budapest: Török József gyógyszer-tárban VI., Király-utca 12.

Eltérjességükéül fogva a labdacsokat a legkülönbözőbb alakokban és neveket alatt utasítottak, tehát mindenki csak PSERHOFER-féle vértisztító labdacsokat kérjen s csak azok valódiak, a melyek dobozának fedelén piros színben „PSERHOFER” köztírás látható.

1000 és 1000 ember!!

fatal és öreg, készítni visszanyert erejét és egészségét Dr. Müller főorvosnak világhírű jónak elismert regenerációs készítményének. Kiválóbb jónak bizonyultak ezen szernek az idegszédültség, hűkór, hűkór és kócsagok, a közök és lábok ideges reszketése, gerinovelő bajok, bátoratlanság, félelemérzés, kedélyelhagyottság, ideges fejfájás, migrén, kiválóan pedig férfúl gyengeség (impotencia) és minden ebből folyó gyengeségi állapotban. A gyógyhatás már rövid idő alatt bebiztosít. V. 2. Wimmergasse 32. szám alatt levő Szent-György gyógyszer-tárban vagy dr. Müller főorvos-telep-recepciók készítményeknél követelhetők. Ára kimorított orvos használati utasítással együtt 3 frt 10 kr., postán 25 kr. több. Ugyanott kaphatók dr. Müller főorvos-telep-recepciók és labdacso, melyek a nagyobb minden kólyklyást (kankó) férfúknál, mint nőknél (főhír folyás) már nap alatt gyógyítják. Ára kimorított orvosi utasítással Nr. I. u. bajokra 1 frt 60 kr., Nr. II. régi folyásra 2 frt 50 kr., postán 25 kr. több, portó nélkül. — Csak valódi, a bécsi Szent-György gyógyszer-tárban való készítmények kérdendők.

BUDAPEST,

Török József gyógyszer-tárban, Király-utca 12. szám.

Olcsó operák

zongorára 2 kézzel.

Auber, Portiel néma	1.80
Könnyes és lakatos	1.80
Beethoven, Fidelio	1.80
Egmont	1.80
Bellini, Norma	2.40
Alvájár	1.80
Puritana	1.80
Boieldieu, Fekér nő	1.80
Donizetti, Lucia	1.80
Lucrécia	1.80
Ezred leánya	1.80
Filov, Mártha	3.60
Sirofilla	3.60
Halévy, Zsidóné	3.60
Händel, Messias	2.40
Haydn, Teremtés	1.80
A négy óvszak	1.80
Hérold, Zampa	2.40
Kreutzer, Grandad éji szállás	1.80
Loitz, Oskár és Ács	2.40
Tegyzokorok	2.40
Vadgöz	2.30
Mendelsóhn, Szentivánéji Alom	1.80
Meyerbeer, Orfolyó Róbert	3.60
Hugonották	4.80
Proféta	4.80
Afrikai nő	3.60
Mozart, Don Juan	1.80
Figaro lakodalmá	1.80
Titus	1.80
Varázsvivola	1.80
Nicolai, Windsor vig nök	1.80
Rossini, Seviliai borbély	1.80
Schumann, Faust	3.60
Verdi, Rigoleto	4.80
Tevédő nő	4.80
Weber, Búvár vadász	1.80
Oberon	1.80
Preciosa	1.80

Két koronás felül megrendelések utánvétel is eszközöltnék. Kisebb rendelőknél az összes 20 fill. portóköltés előre küldendő be.

CRÈME DE FANCHON
a 3 sziv védjegygel.

Rögön finomított és szíptől az ércikre. Legjobb a világon, Ártaatlan! Zártban!

Kis Nagy K. Nagy S. L. Főraktár: PSERHOFER J. gyógyszer-tár, Budapest, Rákóczi-sztr. 3. Vitecz 20 fillér. Ára utasítások dőre utasítások.

Női betegségeket, Erőmegújító-elixir,

mint egyáltalában kifolyást és méhajtást Lysoferrin. Ezen befecskendezés por kitűnő hatású bír adhat s új fehérfolyásnál, anyaméhgyulladásnál s az anyaméhgyulladásnál, valamint minden más női bajnál. 1 doboz ára 3 korona és egy dupla doboz ára 5 korona.

Erős Aladár gyógyszer-tárban

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonakorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben marókorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható **Dr. KAJDACS, v. cs. és k. ezredorvos.**

Neustein Fülöp
hashajtó labdaccai

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden ártalmatlan anyagotól, az emésztő szervek bajainál legelőb eredménynyel használhatók, gyengéden hatnak, vértisztítók: egy gyógyszer sem jobb s emésztő ely ártalmatlan, mint a pilulák a **SEKSZORULÁS** a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.

NEUSTEIN FÜLÖP

„Szent Lipót” című gyógyszer-tára WIEN, I., PLANKENGASSE 6. RAKTÁR BUDAPESTEN: Török József gyógyszer-tára, Király-utca 12.

Ki akar pénzt!!!

megtakarítani, az jól cselekedni várszóljon! Csak 30 kr. postaköltséggel jár, hogy bírái meggyőződés szerelmével a pénz legelőb. Minden nőnek vásárolni cipőből 6 havi jóllakást vállalok, nem tevéteket saját költségemre visszavesszek és a juttatásukra utasítások mellé küldöm a pénzt.

Férfi vis- cipő egy daraból 3.-
Férfi vis- cipő 3.-
Férfi vis- cipő 3.-
Férfi vis- cipő 3.-

Valódi borjábőr fűző cipő vékony vagy flebbelével 3.50
Fosztócipő oroszlákkal, dupla talppal 4.-
 bagaiafűző, háromsoros talppal 3.50
Oroszlák, fűző, meleg bűzővel, dugós 3.-
Szalontaka fűző cipő, gavalér forma 4.-
Valódi bagariaestima egy daraból, vízhatlan háromsoros talppal, jóllakás mellett 5.50
Férfi cipő postacipő, férfúcipő, meleg bűzővel 5.-
Erdélyi órák, (bűző) órák, csuklók bőrbőrűléssel, darabon belőle 7.-
Darab-óra bűzővel, meleg bűzővel 5.50
Női szegye- v. borjábőr cipő, erős, meleg bűzővel 4.-
Fosztócipő borjábőrrel, erős bűzővel 3.50
Oroszlák cipő, erős, postacipő 3.-
Erdélyi órák, (bűző) órák, csuklók bőrbőrűléssel, prémekkel szegve 4.-
Mértéknek elegendő, ha karcsúsítva s láb talpa egy papírral rögzítik. Kérjen árjegyzéket közzé az árúval, melyet ingyen küldök. A kért pénzt küldök.

AGULÁR DÁVID fia BUDAPEST, Deák-tér 6. sz.

IGUMMI-
és hálólólyag különlegességek. Valódi francia és angol gyártású, teljesen biztos és ártalmatlan. Tűzoltó, vízmentes, nem fűző. Pesszuson omlós. Ára 1.50 frtól 2.50 frt-ig. Kapható Magyar Orvosi Műszer-tárban Budapest, Kerepesi-utca 32. s Rákóczi-sztr. 3. számban. Árjegyzék ingyen, zárt borítékban. 10 frt-ig megrendelésnél 20% engedély.

M. kir. államvasutak. Igazgatóság. Legrövidebb és legelőb utazás Olaszországba.

A Fiume-Velence és Fiume Ancona köz közeledő termes gőzhajók menetrendje. Érvényes 1900. évi november 1-től 1901. évi október 31-ig.

Fiume-velencei vonal:
Ejleli járatok.

Fiuméből indulás minden kedden és szombaton este 8 órakor
Velenceből indulás minden hétfőn és csütörtökön este 7.30 órakor
Nappali járat: március 15-től október 31-ig
Fiuméből indulás minden csütörtökön reggel 7 órakor
Velenceből indulás minden szombaton reggel 7 órakor
Velenceben érkezés és indulás a Szt. Márk-téren.
Menettartam 10 óra.
Fiume-anconai vonal.
Nappali járat:
Fiuméből indulás minden hétfőn reggel 7 órakor
Anconából indulás minden szerdán reggel 7 órakor
Ejleli járat:
Fiuméből indulás minden csütörtökön este 8 órakor
Anconából indulás minden szombaton este 8.30 órakor
Menettartam 10 óra.

A gyorsvonatok használatára jogosító menetjegyek árai a hajó átkelés díjjal együtt:

a) Budapestről Dombóvár-Fiumén át Velencebe vagy Anconába vagy viszont: gyorsvonaton I. oszt. és a gőzhajón I. oszt. 34 korona
II. 26
b) Budapest-velencei vagy anconai jegyeknél a gőzhajókon egy Ágyért 2 korona utánfizetendő.
d) A gőzhajókon Fiuméből Velencebe v. Anconába vagy viszont: b) szombaton, hálólólyal együtt 16 korona
I. osztály 12
III. osztály (fedélzet) 6
Tovább kaphatók még ezen utárrányon érvényes Olaszországba szóló kombinált mérsékelt körutazási jegyek is.
A gyorsvonatok Fiumében a gőzhajók kikötőhelyéig és onnan közlekednek.
A termes gőzhajók csatlakozásában közlekednek a Budapest-Fiume közt forgalomban levő gyorsvonatokkal, valamint a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező vonatokkal.
A gyorsvonatok használatára jogosító közvetlen menetjegyek árai a hajó átkelési díjjal együtt:

Rómába vagy viszont	I. oszt. 73 frt. 75 c.	II. oszt. 54 frt 05 c.
Nápolyba	100	72
Florenzbe	73	53
Genovába	50	25
Milánóba	69	95
Turinba	89	10
Nizzába	113	75
Marseille-Saint-Charlesba vagy viszont	138	80
Lyon-Perracheba vagy viszont	128	25

Ezen jegyeknél a gőzhajókon egy Ágyért 2 korona utánfizetendő.
Budapest, 1900. november 22. A m. kir. államvasutak igazgatója.

